

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

RJEŠENJE

**po Zahtjevu Županijske farmaceutske komore Zeničko-dobojske županije, Zenica protiv
Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo i
Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Zenica**

**Sarajevo
listopad, 2014. godine**

Broj: 03-26-3-03-60-II/14
Sarajevo, 9.10. 2014. godine

Na temelju članka 25. stavak 1) točka e) i članka 41. stavak (1) točka a), a u svezi s člankom 4. stavak (1) točka b) i e) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) i člankom 105. stavak (2) i 108. stavak (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka Županijske farmaceutske komore Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica podnesenom putem odvjetnika Edina H. Hrnjića, 1. ulica b.b., 72 230 Žepče protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Trg Heroja 14, 71 000 Sarajevo i Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Aska Borića 28 b, 72 000 Zenica, Konkurencijsko vijeće na 97. (devedesetsedmoj) sjednici održanoj dana 9. listopada 2014. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Prihvaća se Zahtjev Županijske farmaceutske komore Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Trg Heroja 14, 71 000 Sarajevo, podnesen radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji kao utemeljen.
2. Ocjenjuje se da članak 13. Modela ugovora kao sastavnog dijela Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog Zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove („Službene novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13) predstavlja kršenje članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji.
3. Odredbe članka 13. Modela ugovora iz točke (2) izreke ovoga Rješenja su ništavne (ex lege), u smislu članka 4. stavak (2) Zakona o konkurenciji.
4. Odbija se Zahtjev Županijske farmaceutske komore Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Aska Borića 28 b, 72 000 Zenica, podnesen radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točke b) Zakona o konkurenciji kao neutemeljen.
5. Ocjenjuje se da je Odluka o izmjeni odluke o visini naknade sa ugovornim ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine sukladna sa Zakonom o konkurenciji.
6. Obvezuje se Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Trg Heroja 14, 71 000 Sarajevo da Županijskoj farmaceutskoj komori Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.040,00 KM (dvijetisućečetdeset konvertibilnih maraka) u roku od 8 (osam) dana od dana primitka ovoga Rješenja.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 6.3.2014. godine, zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka pod brojem: 03-26-3-03-II/14 (u daljnjem tekstu: Zahtjev) Županijske farmaceutske komore Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica (u daljnjem tekstu: Komora ili Podnositelj zahtjeva) putem zastupnika, odvjetnika Edina H.Hrnjića, 1.ulica b.b., 72 230 Žepče protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZZOiR FBiH), Trg Heroja 14, 71 000 Sarajevo i Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Aska Borića 28 b, 72 000 Zenica (u daljnjem tekstu: ZZO Ze-Do županije), zbog sumnje o postojanju zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1. točka b) i e) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon) kao i donošenja Rješenja o privremenoj mjeri u smislu članka 40. Zakona.

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan i uredan, u smislu članka 28. Zakona, te je zatražilo dopunu istog u smislu članka 31. stavak (1) Zakona aktom broj: 03-26-3-03-1-II/14 od 12. ožujka 2014. godine.

Podnositelj zahtjeva je dopunio isti i traženu dokumentaciju dostavio podneskom broj: 03-26-3-03-2-II/14 zaprimljenim dana 24. ožujka 2013. godine.

Navedenim zahtjevom, Podnositelj zahtjeva u ime svojih članova je kao zabranjeni sporazum označio Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog Zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove („Službene novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13) (u daljnjem tekstu: Jedinstvena metodologija), te Odluke o izmjeni odluke o visini naknade sa ugovornim ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranje Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine (u daljnjem tekstu: Odluka).

Kompletiranjem Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona, broj: 03-26-3-03-3-II/14 dana 10. travnja 2014. godine.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su Županijska farmaceutska komora Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica kao Podnositelj zahtjeva i subjekti protiv kojih je pokrenut postupak Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Trg Heroja 14, 71 000 Sarajevo i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Aska Borića 28 b, 72 000 Zenica.

1.1. Županijska farmaceutska komora Zeničko-dobojske županije – „Podnositelj zahtjeva ili Komora“

Županijska farmaceutska komora Zeničko-dobojske županije, 72 000 Zenica, Bosna i Hercegovina upisana je u sudski registar kod Općinskog suda u Zenici, pod matičnim brojem: 43-05-0001-13 dana 18.1.2013. godine, sa sjedištem ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica, registrirana da obavlja djelatnosti strukovnih članskih organizacija i kao takva predstavlja strukovnu udrugu magistara farmacije sa područja Zeničko-Dobojske županije.

1.2. Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine – ZZOiR FBiH – Protivna strana

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, je pravna osoba koja je osnovana Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 19/06,76/08, 05/09, 32/09, 51/09, 09/10 i 36/10), te Statutom Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 69/05), kojim se bliže određuju pitanja od značaja za **njegovo** ostvarivanje djelatnosti.

1.3. Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije – „ZZO Ze-Do županije– Protivna strana

Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, 72 000 Zenica, Bosna i Hercegovina čiji je osnivač Zeničko-dobojska županija, osnovan je Zakonom o osnivanju javne ustanove Županijski zavod za zdravstveno osiguranje („Službene novine Zeničko-dobojske županije” br. 11/97, 2/98 i 11/98). ZZO Ze-Do županije ima svojstvo pravne osobe sa pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH” br. 30/97,7/02 i 70/08), Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i Statutom Zavoda.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u smislu članka 26. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je primijenilo i odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH” br. 46/10 i 75/13), Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH” br. 30/97,7/02, 70/08 i 48/11), Zakona o ljekarničkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH” br. 40/10), Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava („Službene novine Federacije BiH” br. 21/09), Odluke o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Službene novine Federacije BiH” br. 5/03, 18/04, 36/05, 57/07, 53/08 i 6/11), Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu ljekarničke djelatnosti („Službene novine Federacije BiH” br. 36/05), Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/02, 50/02, 15/06 i 9/08), kao i odredbe Zakona o doprinosima („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/98, 16,37/01, 1/02, 17/06 i 14/08) i Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 61/07).

3. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju zemljopisnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno tržište usluga predmetnoga postupka je tržište pružanja usluga opskrbe lijekova sa esencijalne liste na teret sredstava zavoda zdravstvenog osiguranja.

Mjerodavno zemljopisno tržište predmetnoga postupka je područje Zeničko – dobojske županije, budući da Podnositelj zahtjeva, odnosno njegovi članovi pružaju usluge na području navedene županije.

Slijedom navedenog, mjerodavno tržište predmetnog postupka je utvrđeno kao tržište pružanja usluga snabdijevanja lijekova sa esencijalne liste na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja na području Zeničko-dobojske županije.

4. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

U Zahtjevu Podnositelj zahtjeva opisuje činjenično stanje i okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te ukratko navodi slijedeće:

- da je Podnositelj zahtjeva Županijska farmaceutska komora Zeničko-dobojske županije, ulica Crkvice, Aneks B b.b., 72 000 Zenica koja predstavlja strukovnu udrugu magistara farmacije sa područja Zeničko-Dobojske županije, a koja je osnovana na osnovu Odluke o osnivanju Županijske farmaceutske komore Zeničko-Dobojske županije, broj: 01-02/12 od 31.7.2012. godine i Rješenja o registraciji, broj: 043-0-Reg-12-000800 od dana 17.1.2013. godine;
- da je Komora osnovana u cilju očuvanja i zaštite magistara, zadovoljavanja stručnih i osobnih potreba i organiziranog nastupa magistara farmacije i gospodarskih subjekata farmaceutske djelatnosti prema nadležnim državnim i drugim organima, zdravstvenim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima u oblasti farmaceutike, odnosno drugim gospodarskim subjektima, kao i radi zadovoljavanja drugih potreba od značaja za ovu profesiju;
- da je člankom 222. stavak 1. točka 7. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno da komore zastupaju interese svojih članova kod sklapanja ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja, a da je točkom 10. istoga članka utvrđeno da komore sudjeluju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga;
- da se Podnositelj zahtjeva kontinuirano u obavljanju svoje registrirane djelatnosti susreće sa nezakonitim djelovanjem županijskih i federalnih organa, koji posredno ili neposredno dovode u pitanje opstanak Podnosioca zahtjeva, odnosno njegovih članova, privatnih i javnih zdravstvenih ustanova iz oblasti farmacije (u daljnjem tekstu: Ljekarne);
- da se to naročito odnosi na Jedinственu metodologiju, kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog Zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove („Službene novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13) (u daljnjem tekstu: Jedinственa metodologija), te Odluke o izmjeni odluke o visini naknade sa ugovornim Ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranje Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine (u daljnjem tekstu: Odluka), te prema mišljenju Podnosioca zahtjeva predstavljaju zabranjeni sporazum;
- da je Jedinственu metodologiju utvrdio ZZOiR FBiH po prethodnom pribavljenom mišljenju zavoda zdravstvenog osiguranja županije, kao i uz prethodnu suglasnost ministra zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine, bez sudjelovanja Podnosioca zahtjeva i županijskih komora uopće iako je člankom 222. stavak 1. točka 10. utvrđeno da komore sudjeluju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga, koja je postala obvezujuća za Podnosioca zahtjeva;
- da je Jedinственa metodologija u suprotnosti sa Zakonom o obligacionim odnosima, Zakonom o doprinosima, Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o ljekarničkoj djelatnosti, te zbog činjenice da se ne uvažava zakonitost tržišta u suprotnosti je sa Zakonom o konkurenciji;
- da je Prilog broj 1: Anex 3D, a radi se o modelu ugovora o pružanju farmaceutske usluge osiguranim licima županije (u daljnjem tekstu: Model ugovora) koji je sastavni dio Jedinственe metodologije sa obvezom primjene kod zaključenja ugovora, jednostrano

sačinjen bez sudjelovanja druge ugovorne strane, odnosno Ljekarni, pa je iz tih razloga u suprotnosti sa odredbama članka 26. Zakona o obligacionim odnosima;

- da se člankom 8. navedenog Modela ugovora traži navođenje imena odgovornih osoba Ljekarne, a takav zahtjev nema zakonskog uporišta i nameće poslodavcu dodatnu obvezu koja nije u svezi sa predmetom sporazuma;
- da se člankom 13. Modela ugovora obvezuje Ljekarna na primjenu Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, iako se ovaj kolektivni ugovor odnosi samo na uposlenike u javnim zdravstvenim ustanovama, kako je utvrđeno njegovim člankom 1., što također predstavlja nametnute dodatne obveze, a suprotno Zakonu o konkurenciji;
- da se istim člankom određuje da doprinos za zdravstveno osiguranje za sve uposlenike ne može biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu plaću u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, što je u suprotnosti sa poglavljem IV (osnovica doprinosa) Zakona o doprinosima i protivi se ekonomskoj logici i evidentno je da je na štetu Ljekarni;
- da se radi o dodatnoj obvezi prema Zakonu o konkurenciji, koja po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nije u svezi sa predmetom sporazuma i nije sukladna sa člankom 4. stavak 1. točka e) Zakona;
- da članak 13. stavak 2. Modela ugovora nema zakonskog uporišta i predstavlja nametanje dodatne obveze koja se odnosi na obvezu prijavljivanja promjene uposlenog kadra, dakle i imena odgovornog magistra farmacije koje nije u svezi sa predmetom sporazuma i predstavlja administrativnu barijeru, te da se člankom 15. utvrđuje naknada po receptu, koji će zavodi određivati samostalno, a bez prethodno izvršene analize takvih učinaka i sudjelovanja Ljekarni kao ugovorne strane;
- da se člankom 17. zabranjuje obračunavanje maloprodajne marže, dok se člankom 20. određuje rok od 90 dana za plaćanje po ispostavljenim fakturama koji je upitan iz aspekta ekonomske moći Ljekarni;
- da se članci 15., 17., i 20. odnose na plaćanje lijekova sa esencijalne liste koji bi za pacijenta trebali biti besplatni, a Ljekarne bi kod prometovanja istih morale imati bar pokriveno osnovne troškove koji se stvaraju njihovim prometovanjem;
- da iz navedenih odredaba proističe da naknadu po receptu plaća pacijent, a Ljekarnama je ukinuta marža kojom su dosada pokrivalo troškove prometovanja ovim lijekovima, a rok plaćanja od 90 dana, koji je trenutno u praksi i do sedam mjeseci predstavljaju teško nametnute obveze;
- da na ovaj način Ljekarne izravno od veldobavljača nabavljaju lijekove i stvaraju finansijske obveze prema sebi uz obvezu i plaćanja PDV-a po stopi od 17% do 10. u mjesecu, te da što je veći broj mjeseci odgode plaćanja od strane zavoda, to je veće angažiranje sredstava Ljekarne zbog izmirenja obveza po PDV-u i stvaranja većih dugova prema dobavljačima;
- da se cjelokupni trošak prometovanja lijekova sa Esencijalne liste prenosi na Ljekarne;
- da se poglavljem XXIV i XXV Jedinственe metodologije i člankom 23. Modela ugovora utvrđuje pravo zavoda na vršenje kontrole kao i vidovi kontrole koji nepotrebno i bez zakonskog uporišta zahtjevaju od Ljekarni nepotrebno dostavljanje podataka o poslovanju, što predstavlja dodatnu obvezu i nije sukladno članku 4. stavak 1. točka e) Zakona;
- da je kontrola rada Ljekarni i prometa farmaceutskim proizvodima regulirana Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 69/05), Zakonom o Ljekarničkoj djelatnosti („Službene novine FBiH“, br. 40/10) i Pravilnikom o načinu provođenja farmaceutsko – inspekcijaskog nadzora („Službeni glasnik BiH“, br. 23/11);
- da navedenim zakonskim i podzakonskim aktima zavodi zdravstvenog osiguranja nisu ovlašteni na provođenje inspekcijaskog nadzora, nego da je to isključiva nadležnost županijskih i federalnih farmaceutskih inspektora;
- da je primjenjujući Jedinственu metodologiju, ZZO Ze-Do županije dana 27.1.2014. godine donio Odluku broj: 01-100-9-85/14, gdje se stavom I, utvrđuje da „Izdavanje lijekova sa

Esencijalne liste Zavod će ugovornoj Ljekarni plaćati naknadu u visini 1,11 KM bez PDV-a po realiziranom receptu, što iznosi 1,30 KM sa PDV-om“;

- da se stavkom II Odluke isključuje obračun marže na realizirani recept, a stavkom IV se utvrđuje da se navedena Odluka primjenjuje od 1.3.2014. godine;
- da se radi o pokušaju jedne ugovorne strane da nametne bez pravnog osnova drugoj ugovornoj strani uvjete koje u pravilu treba da određuje tržište i u suprotnosti je sa člankom 4. stavak 1. točka b) Zakona;
- da će svi sudionici u prometu lijekova sa Esencijalne liste pretrpjeti ozbiljne štete;

Kao dokaze za svoje navode, Podnositelj zahtjeva je priložio i slijedeće kopije originala:

- pregled problematike poslovanja u ljekarničkom sektoru Ze-do županije na primjeru ZU “Zeni – lijek” Zenica,
- prikaz poslovanja ljekarni: “Medifarm”, “Jelahpfarm”, PZU “Kofarm” Zenica, PZU “Avicena”, JU “Apoteke Sarajevo”, PZU “Medika” Kakanj, JU apoteka “Zdravlje” Zenica i JU “Narodna apoteka Maglaj”,
- fotokopije zaključenih ugovora za 2013. godinu Ljekarni sa ZZO Ze-Do kantona.

Podnositelj zahtjeva smatra da sve Ljekarne koje imaju rješenje za obavljanje ljekarničke djelatnosti i koje su registrirane za obavljanje te djelatnosti imaju pravo bez bilo kakvih dodatnih uvjeta i ograničenja prometovati sa lijekovima sa Esencijalne liste.

Također smatraju da ZZOiR FBiH, odredbama Jedinstvene metodologije posebno utječe na tržište lijekova na način da onemogućava prometovanje lijekovima sa Esencijalne liste Ljekarnama, koje ne potpišu ugovor u formi kako je to određeno navedenom Metodologijom, što onemogućava slobodan pristup svim zainteresiranim ljekarnama mjerodavnom tržištu lijekovima sa Esencijalne liste i dovodi u neravnopravan položaj u ostvarivanju prihoda onih Ljekarni koje ne potpišu ugovor sa zavodom zdravstvenog osiguranja u formi kako to predviđa Jedinstvena metodologija.

Navedena Metodologija je ograničila pravo izbora svakoj Ljekarni, odnosno slobodan ulazak Ljekarni na mjerodavno tržište, te nepotrebno ograničila broj Ljekarni u kojima korisnici usluga mogu realizirati svoje pravo dobivanja lijekova na teret novčanih sredstava zdravstvenog osiguranja.

Iz svega navedenog proizilazi da navedeni subjekti svojim činjenjem i nečinjenjem, zajedničkim i pojedinačnim djelovanjem, izričitim i prešutnim dogovorima, kao i pojedinačnim aktima, sprečavaju tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu, a na štetu Ljekarni.

Podnositelj zahtjeva predlaže da Konkurencijsko vijeće, nakon sprovedenog postupka, utvrdi postojanje zabranjenih sporazuma sukladno odredbama članka 4. stavak 1. točka b) i e) Zakona i zabrani svako daljnje postupanje prijavljenih koji narušava tržišnu konkurenciju na štetu Podnositelja zahtjeva te donese Rješenje o privremenoj mjeri sukladno članku 40. Zakona.

Analizirajući Zahtjev i dokumentaciju koju je Podnositelj zahtjeva dostavio uz isti, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povreda Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, te je na 86. sjednici održanoj dana 10. travnja 2014. godine, sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: 03-26-3-03-5-II/14 (u daljnjem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja, u smislu članka 4. stavak 1. točke (b) i (e) Zakona.

Sukladno članku 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak dostavilo na odgovor ZZOiR FBiH aktom broj: 03-26-3-03-11-II/14 i ZZO Ze-Do županije aktom broj: 03-26-3-03-10-II/14 dana 10. travnja 2014. godine

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnositelju zahtjeva, aktom broj: 03-26-3-03-9-II/14 dana 10. travnja 2014. godine.

ZZOiR FBiH je zatražio produljenje roka za dostavljanje odgovora na Zaključak i Zahtjev i tražene dokumentacije aktom broj: 03-26-3-03-12-II/14 zaprimljen dana 16. travnja 2014. godine kao i ZZO Ze-Do županije aktima broj: 03-26-3-03-13-II/14 zaprimljenim dana 23. travnja 2014. godine i broj: 03-26-3-03-15-II/14 dana zaprimljenim 5. svibnja 2014. godine.

Konkurencijsko vijeće je navedene zahtjeve utvrdilo opravdanim, i sukladno članku 33. stavak 4. Zakona, odobrilo produljenje roka za dodatnih 20 (dvadeset) dana ZZOiR FBiH aktom broj: 03-26-3-03-14-II/14 od 17. travnja 2014. godine i za dodatnih 8 (osam) dana ZZO Ze-Do županije aktom broj: 03-26-3-03-16-II/14 od 8. svibnja 2014. godine.

ZZOiR FBiH u odobrenom roku dostavio je odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, podneskom zaprimljenim pod brojem: 03-26-3-03-17-II/14 dana 12. svibnja 2014. godine, u kojem su u potpunosti osporili navode Podnositelja Zahtjeva i naveli slijedeće:

- da je pravni temelj za donošenje Jedinственe metodologije sadržan u članku 52. stavak 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kao i točki XIII stavak 4. Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava;
- da su prilikom izrade dokumenta Jedinственe metodologije sudjelovali predstavnici svih županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja, te predstavnici Ministarstva zdravstva FBiH i Zavoda za javno zdravstvo FBiH, kako bi se na temelju zajedničkih prijedloga i usuglašenih stavova osigurala podrška kod donošenja ovog akta koji predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta za ujednačavanje ostvarivanja prava osiguranih osoba u Federaciji BiH;
- da je Jedinственa metodologija donesena suglasno zakonskim ovlastima, s ciljem približavanja i ujednačavanja kriterija za ugovaranje sa zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnim praksama, u okviru kojih su i ljekarne neovisno od oblika svojine tj. vlasništva, što je do tada bilo različito utvrđeno po pojedinim županijskim zavodima zdravstvenog osiguranja, a što je dovelo u neravnopravan položaj osigurane osobe čijim se sredstvima financira zdravstvena zaštita u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja, te je iz tih razloga bila i utvrđena obveza donošenja Jedinственe metodologije;
- da Jedinственa metodologija osim kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora sadrži između ostalog i Model ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova po razinama i vrsti zdravstvene zaštite u okviru koje je i Model ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i ljekarni o pružanju farmaceutskih usluga osiguranim osobama županije;
- da navedeni modeli ugovaranja predstavljaju minimalni polazni temelj za ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga između županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja i ugovornih ljekarni, sa napomenom da će svaka županija urediti svoje specifičnosti, kako i nalaže točka I stavak 2. Jedinственe metodologije;
- da je suglasno članku 99. Zakona o zdravstvenom osiguranju utvrđeno da županijski zavodi zdravstvenog osiguranja obavljaju poslove ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima;
- da se Jedinственom metodologijom ne uređuju standardi i normativi zdravstvenih usluga već se samo referira na primjenu važećih standarda i normativa suglasno Odluci o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja kao i Naredbi o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu ljekarničke djelatnosti;
- da suglasno članku 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti odnosno točki XIII stavak 4. Odluke o osnovnom paketu, Jedinственu metodologiju utvrđuje Federalni zavod zdravstvenog osiguranja uz prethodnu pribavljenu suglasnost federalnog ministra zdravstva i mišljenja

zavoda zdravstvenog osiguranja županije te da nije propisana obveza sudjelovanja u donošenju iste niti Podnositelja zahtjeva kao ni županijskih komora uopće;

- da shodno tome nije postojala obveza da se o Jedinствenoj metodologiji pribavlja mišljenje Komore, jer Jedinствena metodologija ne uređuje standarde i normative, već bliže kriterije i mjerila koji predstavljaju obvezni minimalni polazni temelj za ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- da je Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu ljekarničke djelatnosti precizirano da je na 5000 stanovnika potrebno osigurati jedan (1) farmaceutski tim koji čine jedan (1) magistar farmacije i 0,5 farmaceutski tehničar, te da je prema zvaničnom statističkom podatku o broju stanovnika u Zeničko-dobojskoj županiji, potrebno osigurati 80 farmaceutskih timova, dok prema zvaničnim podacima u istoj županiji registrirane ljekarne imaju 156 farmaceutskih timova, što značajno prevazilazi potreban broj kada je u pitanju obezbjeđivanje farmaceutske djelatnosti financirane sredstvima obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- da ljekarne pored asortimana esencijalnih lijekova koji se financiraju na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja što je predmet Modela ugovora, prometuju i asortimanom komercijalnih lijekova na koji naplaćuju maloprodajnu maržu u iznosu do 25%, a suglasno Pravilniku o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/02, 50/02, 15/06 i 9/08), te pored toga ostvaruju rabate, finansijske i naturalne, od strane veleprodajnika, i to i za esencijalne i komercijalne lijekove, kao i činjenica da Zakonom uopće nije limitiran rabat za esencijalne lijekove;
- da je Jedinствena metodologija donesena na temelju važećih standarda i normativa koju donosi Federalno ministarstvo zdravstva u posebnom postupku;
- da Model ugovora predstavlja minimalnu polaznu osnovu za izradu pojedinačnih ugovora u ovoj oblasti, te da ljekarne bez obzira na oblik vlasništva slobodno odlučuju da li da pristupe ugovornom odnosu sa zavodom ili ne, te da se članak 26. Zakona o obligacionim odnosima odnosi na to kada je ugovor zaključen odnosno ima pravno dejstvo;
- da Aneks 3 D Modela ugovora kao prilog Jedinствene metodologije ni u kom pogledu ne sprječava konkurenciju ljekarni na određenom području već samo inicira približno iste uvjete ugovaranja uz uvažavanje specifičnosti županija po temelju obaveznog zdravstvenog osiguranja tj. iz sredstava koja predstavljaju javni prihod županijskih zavoda;
- da članak 8. Modela ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i ljekarni koji se odnosi na navođenje imena odgovornih osoba ljekarni ima zakonsko uporište koje je u svezi sa predmetom ugovora i ne radi se o dodatnoj nego o propisanoj obvezi za obavljanje ljekarničke djelatnosti koja se obavlja na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja, odnosno člankom 18. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti decidno je utvrđeno da rukovodilac ljekarne mora biti magistar farmacije koji ispunjava zakonom propisane uvjete iz članka 33. ovog Zakona, te da je člankom 38. stavak 1. istog zakona propisano ko smije izdavati lijekove. Također Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu ljekarničke djelatnosti propisani su standardi i normativi kojima su između ostalog utvrđeni sastav tima, broj timova u odnosu na broj stanovnika i obveza ugovaranja usluga ljekarničke djelatnosti sa zavodom zdravstvenog osiguranja županije i to po jedinici usluge;
- da u svezi članka 13. Modela ugovora koji se odnosi na primjenu Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju Federacije BiH sukladno članku 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je da se ugovaranje o pružanju zdravstvenih usluga odnosno programa zdravstvene zaštite, u okviru kojeg je i ljekarnička djelatnost, vrši pod jednakim uvjetima za zdravstvene ustanove neovisno od oblika vlasništva a po istim kriterijima utvrđenim Jedinствenom metodologijom. Prema tome odluku o ugovaranju sa zdravstvenim ustanovama donosi nadležni zavod zdravstvenog osiguranja pri čemu, uvažavajući zakonske odredbe pa i Jedinствenu metodologiju sa modelima ugovora, ne pravi razliku između zdravstvenih ustanova u javnom i privatnom sektoru odnosno privatnih zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu;

- da s obzirom na isti status zdravstvenih ustanova (neovisno od oblika vlasništva) i zdravstveni radnici uposleni u zdravstvenim ustanovama obavljaju zdravstvenu djelatnost uključujući i ljekarničku djelatnost pod istim uvjetima što podrazumjeva primjenu Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju Federacije BiH, te da farmaceutska komora osnovana kao strukovna udruga farmaceuta i farmaceutskih tehničara u cilju zaštite njihovih interesa ne može praviti razliku između uposlenika ove struke u javnom i privatnom sektoru;
- da se primjenom Kolektivnog ugovora osigurava socio-ekonomska sigurnost svih uposlenika u zdravstvu uključujući i farmaceutsku djelatnost, a posebno što se u konkretnom slučaju radi o financiranju programa iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja odnosno javnih prihoda po kom osnovu se mora osigurati jednakopravnost svih uposlenika koji sudjeluju u realizaciji tih programa;
- da obzirom na obvezu primjene Kolektivnog ugovora, a u cilju socio-ekonomske sigurnosti uposlenika, prosječna plata uposlenika farmaceutskog tima obračunata prema odredbama kolektivnog ugovora trebalo bi iznositi više od iznosa prosječne plate u Federaciji BiH, te da je iz tih razloga u članku 13. navedenog Modela ugovora utvrđeno da doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje za sve uposlenike u prosjeku ne može biti niži od doprinos obračunatog na prosječnu platu u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku;
- da je uočeno da ljekarne, a naročito u privatnom vlasništvu, isplaćuju niže plaće od propisanih kolektivnim ugovorom, a uposlenike alimentiraju na drugi način, putem naknada za koje se po zakonu ne uplaćuje doprinos, te navedeno postupanje je na štetu uposlenika kao i na štetu zavoda zdravstvenog osiguranja i ostalih fondova za koje se uplaćuje doprinos;
- da komore kao strukovne udruge, uključujući i Farmaceutsku komoru ne mogu utjecati na formiranje cijena zdravstvenih usluga koje se formiraju iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a koje ugovaraju županijski zavodi zdravstvenog osiguranja, što je striktno propisano u članku 222. alineja 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, po kojem komore kao strukovne udruge zdravstvenih profesionalaca ne mogu davati mišljenje kod definiranja cijena iz obveznog zdravstvenog osiguranja, nego samo kod definiranja cijena iz dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja;
- da članak 13. stavak 2. Modela ugovora, imajući u vidu odredbe Zakona o ljekarničkoj djelatnosti, ne predstavlja dodatnu obvezu za ugovornu ljekarnu, odnosno opravdano je da zavod zdravstvenog osiguranja kao financijer farmaceutskih usluga ima uvid u zaposleni kadar ugovorne ljekarne odnosno uvid u promjene istog;
- da u svezi navoda Podnositelja zahtjeva koji se tiču članka 15. Aneksa 3 D Modela ugovora koji se odnosi na utvrđivanje naknade po receptu koji će zavod određivati samostalno, bez prethodno izvršene analize takvih učinaka i sudjelovanja Ljekarni kao ugovorne strane su u potpunosti neutemeljeni, obzirom da je Jedinstvenom metodologijom utvrđeno da će za izdavanje lijekova na recept ugovornoj ljekarni plaćati naknadu u visini najmanje od 1 KM;
- da je razlog za ovakvu formulaciju utvrđivanja cijene farmaceutske usluge važeći Tarifnik zdravstvenih usluga, koji je donio Upravni odbor Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja suglasno članku 100. Zakona o zdravstvenom osiguranju i u kojem je utvrđeno da izdavanje lijeka na recept u ugovornoj ljekarni iznosi 1 bod, koji se množi sa vrijednošću boda u iznosu od 0,80 KM, te kada se ovome doda PDV u iznosu od 17%, onda cijena izdavanja lijeka na recept iznosi cca 1KM;
- da je u dosadašnjoj praksi županije cijena koštanja farmaceutske usluge u ugovornim ljekarnama bila različito utvrđena, odnosno na početku svake kalendarske godine upravni odbori županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja donosili su odluke o cijeni koštanja farmaceutske usluge suglasno svojim financijskim planovima, te je i bila različito određena jedinica farmaceutske usluge, tako da se u pojedinim županijama ista plaćala kroz maloprodajnu maržu (npr. Ze-Do županija), a uglavnom je u ostalim županijama financirana kroz cijenu koštanja farmaceutskog tima, dok u nekim županijama kroz naknadu za izdati recept koja je opet bila različita od županije do županije;

- da Jedinstvena metodologija sada uređuje da se na cijelom teritoriju Federacije BiH realizacija programa ljekarničke djelatnosti financira putem plaćanja po usluzi odnosno po realiziranom receptu, naravno samo za lijekove koji se financiraju sredstvima obveznog zdravstvenog osiguranja;
- da Jedinstvenom metodologijom nije određena maksimalna granica iznosa ove cijene, odnosno predviđena najniža cijena naknade za izdavanje lijeka na recept, a koja je sukladna sa važećim Tarifnikom cijena zdravstvenih usluga, nije limitirana;
- da je na ovaj način Jedinstvenom metodologijom ostavljena mogućnost županijskim zavodima zdravstvenog osiguranja da u postupku ugovaranja sa ljekarnama ugovore i višu cijenu za izdavanje lijeka na recept, a ovisno od finacijskih sredstava obveznog osiguranja kojim raspolažu;
- da u svezi navoda koji se tiču članka 17. Modela ugovora kojim se zabranjuje obračunavanje maloprodajne marže, ističemo da se potpisivanjem ugovora ljekarna obvezala da će plaćanje farmaceutske usluge biti kroz nakanadu za izdavanje lijeka na recept, te ukoliko bi se ljekarni dozvolilo da naplaćuje i maržu na razliku cijene koštanja lijeka koju snosi osiguranik, onda bi to predstavljalo dvostruko plaćanje, i po marži i po izdatom receptu, što je neprihvatljivo;
- da u svezi navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka koji se tiču članka 20. Aneksa 3 D Modela ugovora koji se odnosi na rok plaćanja od 90 dana za plaćanje po ispostavljenim fakturama koji je upitan sa aspekta ekonomske moći ljekarne, napominjemo da je suglasno odredbama Zakona o obligacionim odnosima ugovorna strana ovlaštena da utvrđuje uvjete plaćanja, te da u BiH niti jednim propisom nije preciziran rok plaćanja, te je s tim u svezi utvrđeni rok plaćanja od 90 dana primjeren i realan uvažavajući način obezbjeđivanja sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja iz kojih se financira nabavka lijekova sa esencijalne liste kao i naknada farmaceutske usluge, a koji su predmet ovog ugovora;
- da su odredbe navedenog Modela ugovora zasnovane na zakonima i drugim propisima iz ove oblasti, a predstavljaju minimalnu polaznu osnovu za izradu pojedinačnih ugovora o ugovaranju farmaceutskih usluga između nadležnog zavoda i ljekarne (člankom 3. Modela ugovora utvrđuje se djelatnost ugovorne ljekarne, a što je sukladno sa člankom 4. i 6. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti; člankom 4. navedenog Modela ugovora uređuje se obveza praćenja potrošnje lijekova, a što je sukladno sa člankom 50. stavak 1. alineja 6. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti; člankom 5. navedenog Modela ugovora regulira se vođenje odgovarajućih evidencija, a što je sukladno sa člankom 50., 51., 52. i 53. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti a u svezi sa člankom 26. Zakona o evidencijama u oblasti zdravstva; člankom 6. navedenog Modela ugovora navodi se sjedište ugovorne ljekarne i njenih organizacionih jedinica sa naznačenjem radnog vremena koje je dužna poštovati; člankom 7. stavak 2. navedenog Modela ugovora određuje se da će ljekarna obezbjeđivati neprekidno snabdijevanje lijekovima u trajanju od 24 sata, ukoliko Ministarstvo zdravstva županije odredi kao dežurnu ljekarnu, a što je sukladno sa člankom 56. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti; člankom 8. navedenog Modela ugovora navedena je odgovorna osoba u ljekarni, a što je sukladno sa odredbama Pravilnika o bližim uvjetima u pogledu prostora, opreme i kadra, kriterijima za osnivanje i obavljanje ljekarničke djelatnosti u svim ustrojstvenim oblicima, kao i načinu i postupku njihove verifikacije; člankom 10. navedenog Modela ugovora utvrđene su obveze odgovorne osobe ljekarne u pogledu izdavanja lijeka na recept, a što je sukladno sa čl. 37., 38., i 39. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti, kao i odredbama Pravilnika o uvjetima za propisivanje i izdavanje lijekova u prometu na malo; čl. 14, 15, 16. i 17. navedenog Modela ugovora utvrđeni su uvjeti i načini plaćanja farmaceutske usluge od strane zavoda prema ugovornoj ljekarni; čl. 22. i 23. navedenog Modela regulirano je praćenje, evaluacija i kontrola izvršavanja ugovora od strane zavoda jer Zavod suglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, posebno Zakonu o obligacionim odnosima ima pravo kontrole izvršenja ugovora, a radi utvrđivanja da li za uložena sredstva dobiva adekvatnu uslugu koja je predmetom ovog ugovora; člankom 24. navedenog Modela ugovora regulirani su uobičajeni slučajevi raskida ugovora, kao što su: ako komora oduzme licencu za rad magistru farmacije, a što je uvjet za njegov samostalan rad u struci suglasno članku 148. Zakona o zdravstvenoj zaštiti; u slučaju prestanka rada ljekarne, u slučaju neizvršavanja ugovorom predviđenih obveza i dr.);

- da u svezi navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka koji glase „Poglavljem XXIV i XXV Jedinствene metodologije i člankom 23. Modela utvrđuje se pravo Zavoda na vršenje kontrole kao i vidovi kontrole koji nepotrebno i bez zakonskog uporišta zahtijevaju od Ljekarni nepotrebno dostavljanje podataka o poslovanju što predstavlja dodatnu obvezu i nije suglasno sa člankom 4. stavak 1. točka e) Zakona, moramo istaći da se u točki XXIV i XXV Jedinствene metodologije kao i u članku 23. Aneksa 3 D Modela ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i Ljekarni nigdje ne navodi inspeksijski nadzor, nego kontrola izvršenja zaključenog ugovora odnosno kontrola od strane zavoda zdravstvenog osiguranja u provođenju obveza Ljekarne koje proizilaze iz ugovora;
- u svezi navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka koji se konkretno tiču Odluke o izmjeni Odluke o visini naknade ugovornim Ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine, smatramo da su neutemeljeni;
- da je u cijelosti neutemeljen prijedlog Komore kojim se traži donošenje Rješenja o privremenoj mjeri tj. obustave primjene Jedinствene metodologije i Odluke o izmjeni Odluke o visini naknade ugovornim Ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine jer se njihov prijedlog zasniva na hipotetičkim konstrukcijama o navodnom štetnom utjecaju na gospodarske subjekte, te da bi se donošenjem privremene mjere faktički stavila van snage važeća Jedinствena metodologija i Odluka, a pošto ne postoji niti jedan drugi dokumenat koji regulira ovu materiju, to bi značilo da za vrijeme trajanja ove privremene mjere, ne bi uopće postojao temelj za ostvarivanje jednog od najbitnijih segmenata zdravstvene zaštite stanovništva, a to je osiguranje dostupnosti stanovništvu odnosno osiguraniku lijekova sa esencijalne liste;
- da bi se obustavom primjene Jedinствene metodologije, koja je utvrdila najmanju cijenu koštanja farmaceutske usluge u iznosu od 1 KM i koja nije limitirana, došlo do nesagledive štete i za Ljekarne i za korisnike esencijalnih lijekova, jer bi onda Zavodi mogli ugovoriti ovu naknadu i ispod 1 KM, te time ugroziti dostupnost lijekova stanovništvu;
- da smatraju da Konkurencijsko vijeće nije nadležno za donošenje odluka kojim se utvrđuje pružanje farmaceutskih usluga na teritoriju Federacije BiH jer se tržište zdravstvenih usluga, pa i farmaceutskih usluga, koje se financiraju iz sredstava obveznog osiguranja ne utvrđuje na temelju djelovanja tržišnih zakonitosti, te da zdravstvene odnosno farmaceutske usluge pružaju zdravstvene ustanove koje nemaju status gospodarskih subjekata u smislu članka 2. Zakona o konkurenciji, jer člankom 1. Zakona o ustanovama, ustanove se osnivaju i za obavljanje djelatnosti zdravstva, ako cilj obavljanja djelatnosti nije stjecanje dobiti;
- da je člankom 43. stavak 7. Zakona o konkurenciji kojim je utvrđeno da će Konkurencijsko vijeće u donošenju svojih odluka imati u vidu stanovište i praksu europskih institucija, ukazujemo da je u praksi Europskog suda pravde zauzet jasan stav da se pravila o konkurenciji ne primjenjuju na aktivnosti koje su povezane sa vršenjem javne funkcije te da je Federalni zavod donio Jedinствenu metodologiju a Zavod zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije Odluku, na temelju zakonskih ovlaštenja i sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, i to u okviru utvrđene zdravstvene politike i sa jasnim ciljem zaštite zdravlja stanovništva, što znači da su Jedinствena metodologija i navedena Odluka, u svezi sa kojim Konkurencijsko vijeće vodi predmetni postupak, doneseni od strane državnih organa kao ovlaštenih institucija u vršenju javne funkcije, Također, Federalni zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja i Zavod zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije ne može se smatrati privrednim subjektom iz članka 4. stavak 1. Zakona o konkurenciji;
- da je mjerodavno i stanovište izraženo u odluci Europskog suda pravde u slučaju Poucet & Pistre (spojeni slučajevi C-159/91 i 160/91), gdje je Sud zauzeo stav da „Zdravstveni fondovi i organizacije koje su uključene u menadžment sustava socijalne zaštite, vrše isključivo socijalnu funkciju, te da je ta aktivnost bazirana na principu nacionalne solidarnosti i u potpunosti je neprofitna, i u tom smislu ta aktivnost je neekonomska i organizacije kojima je povjerena ta aktivnost nisu gospodarski subjekti u smislu članka 85 (što odgovara članku 4. Zakona o konkurenciji), te postupanje Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije predstavlja aktivnost nadležnih institucija koje su bazirane na principu nacionalne solidarnosti i koja je u potpunosti neprofitna;

- da je člankom 221. Zakona o zdravstvenoj zaštiti radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije predviđena mogućnost osnivanja strukovnih udruga, te da komore koje predstavljaju udruge magistara farmacije i farmaceutskih tehničara (javnih i privatnih ljekarni) imaju vladajući položaj na tržištu roba i/ili usluga jer imaju zajedno tržišni udjel veći od 80%, što je sankcionirano člankom 9. stavak 4. Zakona o konkurenciji, te da takvo ponašanje komore, na neki način predstavlja pokušaj monopolskog ponašanja i nametanja uvjeta za sklapanje ugovora;
- da zavodi zdravstvenog osiguranja iskazuju neprofitni interes i usmjereni su na osiguranje što većeg opsega prava za osiguranike za raspoloživi javni novac, dok je na drugoj strani farmaceutska komora koja zastupa interese magistara farmacije i farmaceutskih tehničara, a preko istih interese ljekarni i privatne ljekarničke prakse čiji je jedan od ciljeva i ostvarenje profita, te da je potpuno legitimno pravo kupca farmaceutskih usluga (zavod zdravstvenog osiguranja) da dobije uslugu po što nižoj cijeni;
- da Jedinstvenom metodologijom, a u svezi prava osiguranih osoba, nisu nametnuta nikakva ograničenja u pogledu pojedinih ljekarni, nego su sve ljekarne stavljene u isti međusobni položaj, te omogućena njihova međusobna konkurencija, te treba prije svega uvažiti činjenicu da se radi o financijskim sredstvima koja imaju karakter javnih prihoda, te da županijski, odnosno federalni zavod zdravstvenog osiguranja upravljajući istim nastoji osigurati jednaku ili bar približno jednaku razinu prava za sva osigurana lica u Federaciji BiH, što je i cilj Jedinstvene metodologije;
- da Jedinstvenom metodologijom i Odlukom nisu povrijeđeni principi Zakona o konkurenciji, a niti iste imaju odlike zabranjenog sporazuma u smislu članka 4. istoga zakona;
- da predlažu da Konkurencijsko vijeće BiH, suglasno svojim nadležnostima iz članka 42. Zakona, a nakon razmatranja odgovora, te provedenog postupka po Zahtjevu donese Rješenje kojim će se podneseni Zahtjev odbiti;

Uz predmetni odgovor na Zaključak Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBIH je priložio i slijedeće kopije:

- „ Pregled podataka o visini naknada za izdavanje lijekova na recept koju financira županijski ZZO ugovornim ljekarnama na teret sredstava obveznog osiguranja u 2013. i 2014. godini“

ZZO Ze-Do županije u odobrenom roku dostavio je odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, podneskom zaprimljenim pod brojem: 03-26-3-03-15-II/14 dana 5. svibnja 2014. godine i brojem: 03-26-3-03-18-II/14 od 19. svibnja 2014. godine, u kojem su naveli slijedeće:

- da vezano za aktuelnu problematiku primjene Jedinstvene metodologije na farmaceutsku djelatnost, Upravni odbor ZZO Ze-Do županije na sjednici održanoj dana 29.4. 2014. godine donio je Odluku o obustavi primjene Jedinstvene metodologije broj: 01-100-11-148/14 i Odluku o potpisivanju ugovora sa ljekarničkom djelatnošću po starim uvjetima do okončanja postupka pred Konkurencijskim vijećem;
- da su od Farmaceutske komore Ze-Do županije dobili uvjerenje da će povući zahtjev protiv ZZO Ze-Do županije, s obzirom da su odustali od primjene Jedinstvene metodologije do okončanja postupka pred Konkurencijskim vijećem odnosno nisu je uopće ni primjenjivali u 2014. godini kod ugovaranja sa ljekarnama;
- da su došli do informacije da je Federalno ministarstvo zdravstva aktom broj: 01-37-2955/14 od 25. travnja 2014. godine koji su dostavili Komori magistara farmaceuta Federacije BiH sačinilo prijedlog inicijative za Izmjenu Jedinstvene metodologije;

Uz predmetni odgovor na Zaključak ZZO Ze-Do županije je priložio i slijedeće kopije:

- Odluku Upravnog odbora broj: 01-100-7-71/13 od 4.12.2013. godine,
- Odluku Upravnog odbora broj: 01-100-8-75/13 od 27.12.2013. godine,

- Odluku Upravnog odbora broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine,
- Odluku Upravnog odbora broj: 01-100-10-122/14 od 26.2.2014. godine,
- Odluku Upravnog odbora broj: 01-100-11-148/14 od 29.4.2014. godine,
- spisak javnih i privatnih ljekarničkih ustanova koji djeluju na području Ze-Do županije sa kojima Zavod zdravstvenog osiguranja ima zaključene ugovore,
- primjerke zaključenih ugovora sa ljekarnama
- podatke o broju realiziranih recepata i приходima za 2011, 2012. i 2013. godinu.

Podnositelj zahtjeva, je podneskom zaprimljenim pod brojem: 03-26-3-03-34-II/14 od 9.6.2014. godine, na dostavljeni odgovor Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije, dao slijedeće objašnjenje:

- da u cjelosti ostaju kod svih činjeničnih navoda i pravnih kvalifikacija zbog činjenice da pomenuti odgovori nisu ni na koji način doveli u sumnju istinitost i činjenica i pravne kvalifikacije iz njihovog zahtjeva;
- da iz dostavljenih odgovora jasno se zanemaruje činjenica da je Jedinствена metodologija obvezujućeg karaktera, da u potpunosti oblikuje ugovore koji će se zaključivati bez sudjelovanja druge ugovorne strane, odnosno ljekarni, pa samim time predstavlja nametanje dodatnih i neuobičajenih obveza drugoj ugovornoj strani bez njene suglasnosti;
- da se zanemaruje činjenica da se radi o Jedinственоj metodologiji koja je stupila na snagu i ima obvezu primjene od 1.1.2014. godine, te da je Županijski zavod zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije prije navedenog datuma pokušao nametnuti ugovore sukladno sa pomenutom metodologijom, ali da je suočen sa otporom podnositelja zahtjeva odložio njenu primjenu do odluke Konkurencijskog vijeća;
- da Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH svojim očitovanjem šalje poruku da je pokušaj nametanja potpune kontrole rada ljekarni, kako u finansijskom tako i u svakom drugom smislu sa negativnim učincima po krajnjeg korisnika odnosno građanina;
- da se u odgovoru Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH navodi da je problem što u Ze-do županiji postoji 156 farmaceutskih timova a potrebno je samo 80, mislimo da ovo ne može biti štetno za krajnje korisnike, za zdravu konkurenciju na tržištu, ali Zavod valjda vidi u tome razlog da je ovakvom metodologijom otežan rad ljekarni, čini ga neisplativim i svodi na onaj broj koji bi prema njihovom mišljenju i „standardu“ trebao biti;
- da su nesuvisli komentari koji se odnose na nelogičnost da ljekarne koje zastupa komora pokreću postupak pred Konkurencijskim vijećem a doborovoljno su pristupile i potpisale ugovor sa Zavodom te time preuzele obveze, jer naime nisu potpisani ugovori sa sadržinom koja je propisana Jedinственоm metodologijom, već je praktično produženo važenje ranijih ugovora do odluke Konkurencijskog vijeća;
- da u dijelu odgovora kojim se pokušava opravdati zahtjev iz Jedinствене metodologije da se imenom i prezimenom odrede magistri farmacije za rad svake smjene je u svakom slučaju neuspješno, jer se člankom 18. i 33. Zakona definira na način da ne postoji obveza ljekarni da se Zavodima zdravstvenog osiguranja dostavljaju personalni podaci odgovornih magistara farmacije;
- da Zavod ne odustaje od pokušaja pravdanja nezakonite visine doprinosa za zdravstveno osiguranje pravdajući to neutemeljenim insinujama da ljekarne u privatnom vlasništvu isplaćuju niže plaće od propisanih Kolektivnim ugovorom, pritom zaboravljajući da se Kolektivni ugovor o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju Federacije BiH odnosi samo na uposlenike u javnim zdravstvenim ustanovama, kako je to utvrđeno člankom 1. tog ugovora;
- da se zanemaruje činjenica da Zakon o doprinosima regulira oblast doprinosa i da samim tim to ne može biti predmet Jedinствене metodologije, koja propisujući visinu doprinosa na ovaj način situira dodatnu obvezu ljekarnama, koja po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nije u svezi sa predmetom sporazuma i nije sukladna sa člankom 4. stavak (1) točka e) Zakona;
- da u svezi navoda koji se odnose na mogućnost županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja da u postupku ugovaranja sa ljekarnama ugovore i višu cijenu za izdavanje lijeka na recept

ovisno od financijskih sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja kojim raspolažu i navoda koji se odnosi na članak 17. Modela ugovora kojim se zabranjuje obračun maloprodajne marže, ističu da se potpisivanjem ugovora ljekarna obvezala da će plaćanje farmaceutske usluge biti kroz naknadu za izdavanje lijeka na recept te ukoliko bi se ljekarni dozvolilo da naplaćuje i maržu na razliku cijene koštanja lijeka koju snosi osiguranik, onda bi to predstavljalo dvostruko plaćanje, što je neprihvatljivo, iz čega se može zaključiti da Zavodu uopće nije važan financijski učinak koji će navedeni način distribucije lijekova imati na ljekarne i krajnjeg korisnika, nego isključivo po interese Zavoda, te da se Jedinostvenom metodologijom marža zabranjuje, a plaćanje po receptu odnosno njegovu visinu određuje isključivo Zavod u svoju korist što je neprihvatljivo;

- da kada su u pitanju rokovi plaćanja, isti se ponovo elaboriraju isključivo iz aspekta interesa Zavoda, te se i navodi da u BiH nijednim propisom nije preciziran rok plaćanja, te utvrđeni rok plaćanja od 90 dana je primjeren i realan uvažavajući način obezbjeđivanja sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja iz kojih se vrši nabavka lijekova sa esencijalne liste kao i naknada farmaceutske usluge, a koji su predmet ovog ugovora, te na ovaj način se pokušava Konkurencijsko vijeće dovesti u zabludu i osporiti utemeljenost zahtjeva, bez da se pojašnjava tehnika nabavke lijekova, financijskog zaduženja ljekarni, obveza za plaćanje PDV-a, troškova distribucije lijekova i konačno naplata od zavoda zdravstvenog osiguranja, kao i da su stvari tehnički postavljene sasvim drugačije i na štetu ljekarni, jer su ljekarne tu dobavljači lijekova koje se zadužuju kod veledobavljača, imaju obvezu plaćanja PDV-a svakog mjeseca, komunalne i druge troškove koje se odnose na uposlenike a koji se stvaraju tokom distribucije lijekova. Da tek nakon proteka navedenog roka ljekarne imaju mogućnost da se regresiraju od Zavoda, gdje također dolazi do problema zbog čestih kašnjenja u doznačavanju sredstava, zbog čega ljekarne zapadaju u financijske poteškoće;
- da je sasvim neutemeljeno pozivanje na Zakon o javnim ustanovama, te odluke Europskog suda pravde i upućivanje na funkcioniranje ZZOiR FBiH i ZZO Ze-Do županije, kao aktivnosti koje su bazirane na principu nacionalne solidarnosti i koja je u potpunosti neprofitna, zbog činjenice da uposlenici a pogotovo menadžment navedenih zavoda ostvaruje izuzetno visoke profite koji nisu ni u kakvoj svezi sa nacionalnom solidarnošću;
- da što se tiče očitovanja ZZO Ze-Do županije, jasno je da su privremeno odložili primjenu Jedinstvene metodologije do donošenja odluke Konkurencijskog vijeća, ali su i dalje pasivno legitimirani zbog činjenice da je Jedinstvena metodologija obvezujuća i da je Zavod sudjelovao u kreiranju njenog sadržaja.

5. Usmena rasprava

S obzirom da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, u svrhu prikupljanja novih dokaza i pružanja mogućnosti strankama da se izjasne o činjenicama i okolnostima, koje su od važnosti za donošenje konačnog rješenja, Konkurencijsko vijeće je, sukladno članku 39. Zakona, zakazalo usmenu raspravu za dan 21.7.2014. godine. (poziv dostavljen punomoćniku Podnositelja zahtjeva aktom broj: 03-26-3-03-47-II/14, ZZOiR FBiH aktom broj: 03-26-3-03-45-II/14 i ZZO Ze-Do županije aktom broj: 03-26-3-03-46-II/14, dana 20.6.2014. godine).

Na usmenoj raspravi koja je održana u prostorijama Konkurencijskog vijeća, ispred Podnositelja zahtjeva je prisustvovao punomoćnik, odvjetnik Edin H. Hrnjić, ispred ZZOiR FBiH – Jasna Hasić-Slijepčević dipl. pravnik, zamjenik direktora, Zilha Ademaj, diplomirani ekonomista i Ranko Tošić, diplomirani pravnik, kao i predstavnici ZZO Ze-Do županije - Haša Begić, dipl. pravnik, uposlenica ZZO Ze-Do županije i Petar Marunović, dipl oec, uposlenik ZZO Ze-Do županije (zapisnik broj: 03-26-3-03-49-II/14).

Tijekom usmene rasprave Podnositelj zahtjeva se izjasnio da u cijelosti ostaje kod Zahtjeva i dopune Zahtjeva. Pored toga u raspravi je u bitnom izjavio slijedeće:

- da naglašava samo bitne činjenice koje se odnose na Jedinственu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog Zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, objavljene u službenim novinama FBiH broj 34 dana 3.5.2013. godine, sa obveznom primjenom najkasnije 1.1.2014. godine sukladno izmjenama i dopunama Jedinственe metodologije;
- da se u uvodnom dijelu Jedinственe metodologije između ostalog navodi da je ista donesena po prethodno pribavljenom mišljenju ZZO županije, što u suštini opredjeljuje Podnositelja Zahtjeva da kao pasivno legitimiranu stranu odredi i ZZO Ze-Do županije;
- da zbog činjenice da je Jedinственa metodologija stupila na snagu i sa obveznom primjenom od 1.1.2014. godine, a shodno članku 1. ona predstavlja obvezni minimalni polazni temelj za ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite beznačajna je činjenica da je ZZO Ze-Do županije odložio primjenu Jedinственe metodologije do odluke Konkurencijskog vijeća jer se radi o obvezujućem pravnom aktu koji je na snazi i sa obveznom primjenom od 1.1.2014. godine;
- da se Poglavljem 14. između ostalog propisuje da su sadržaji i forma ugovora utvrđeni modelima ugovora, koji su sastavni dio Jedinственe metodologije. Iz navedenog se može zaključiti samo da Jedinственa metodologija, i modeli ugovora predstavljaju jedinstvenu pravnu cjelinu sa obvezujućom primjenom od 1.1.2014. godine;
- da su shodno tome, Podnositelju zahtjeva nametnuti elementi ugovora kao obvezujući iz Modela ugovora odnosno Priloga br. 1. Aneks 3.D, koji po svojoj suštini predstavljaju zabranjeni sporazum i nametanje jedne ugovorne strane, bez pravnog temelja, drugoj strani uvjeta koje u pravilu treba da određuje tržište, a koji su pobliže nabrojani u Zahtjevu i njegovoj dopuni;
- da Podnositelj zahtjeva ni u jednom trenutku nije osporio pravni temelj donošenja Jedinственe metodologije, osporavan je način donošenja Jedinственe metodologije, u kojem je bila isključena Farmaceutska komora, jer da je komora bila konzultirana tada bi imali manje problema. Iako predstavlja minimalni polazni temelj, ali on je ujedno i obvezujući, te određuje i rok plaćanja, i dobavljače. Također, da je dat rok plaćanja u Ze-Do županiji od sedam mjeseci, te se postavlja pitanje koja ljekarna može plaćati sedam mjeseci PDV. Na činjenicu da se povećao broj ljekarni, da ih je previše, smatramo da to treba biti prednost, da postoji više ljekarni u blizini;
- da je u njihovom Zahtjevu i u dopuni sve obrazloženo. Minimalni polazni temelj je obvezujući, i iz tih razloga smatramo da je nametnut izvan nekih normi tržišta. Na kraju lijek je roba, iako specifična roba. Ali ovo bi trebao biti signal nekome, to da su konkurenti na tržištu lijekova, javne i privatne ljekarne, ustale zajednički protiv Jedinственe metodologije;
- da se očituje o izjašnjenju predstavnika ZZO Ze-Do županije: „Predmetna odluka sporna je zbog činjenice da se istom prejudicira visina naknade sa pozivom na Jedinственu metodologiju, a da prethodno nije završen odnosno nije ni počeo postupak ugovaranja isporuke lijekova sa esencijalne liste za 2014. godinu (govorimo o odluci s kraja prošle godine). Pokušali su jedinstvenom odlukom izvući samo cijenu i nametnuti je prije početka postupka zaključivanja ugovora. Dakle pristupilo se selektivnoj primjeni Jedinственe metodologije, odnosno samo u segmentu cijene. Pa je i zbog same te činjenice takva odluka izvučena iz konteksta cjelokupne metodologije, neprihvatljiva. Samo pozivanje na Jedinственu metodologiju u ovoj odluci bio je signal za podnositelja Zahtjeva da će sukcesivno doći do primjene i drugih pojedinih odredaba Jedinственe metodologije, odnosno ugovora koji se odnose na ljekarne, što je za podnositelje Zahtjeva neprihvatljivo iz razloga navedenih u Zahtjevu i dopuni;

- da u svezi osporavane metodologije, u kojoj su određeni opći uvjeti a ti se uvjeti dalje definiraju pojedinačnim aktima, ugovorima i sl. navedena metodologija okvirno krši odredbu čl. 4. st. 1. pod e) kod cijene, te kod visine doprinosa na koji se odnosi članak 13. metodologije kojim se ljekarna obvezuje da će primjenjivati Kolektivni ugovor o pravima i obvezama uposlenika iz oblasti zdravstva na teritoriju FBiH, a doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje za sve uposlenike u prosjeku ne može biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu plaću u FBiH objavljenu u posljednjem statističkom izvješću Federalnog zavoda za statistiku;
- da u svezi prethodnog razdoblja kada je bila ugovorena marža od 16%, Zavod bi ponudio visinu marže bez prethodnog pregovaranja, te da su tek na kraju 2013. godine održana pregovaranja i dogovaranja usljed čega je Zavod odlučio da ugovori budu identični onim iz prethodnog razdoblja sa maržom od 16%;
- da u svezi sličnosti odredbe članka 23. Modela Ugovora – Prilog br. 1 ANNEX 3D Jedinственe metodologije i odredbe ugovora koje su ljekarne zaključivale u prethodnom razdoblju koja se odnosi na pravo Zavoda na kontrolu izvršenja ugovora od strane ljekarne, smatraju da je u potpunosti iskorišten stari model ugovora uz činjenicu da je donesen novi članak, koji trajanje ugovora dovodi u svezu sa donošenjem odluke Konkurencijskog vijeća;.
- da i nakon provedene javne rasprave Podnositelj ostaje kod navoda iz Zahtjeva i dopune Zahtjeva jer su ti navodi pravno i činjenično utemeljeni, i predlažu da Konkurencijsko vijeće usvoji sve zahtjeve. Također, naglašavaju činjenicu da njihovo ukazivanje kako u zahtjevu, njegovoj dopuni, kao i na raspravi, na određene neusklađenosti Jedinственe metodologije sa pojedinim odredbama zakona, nije bilo s ciljem da Vijeće odlučuje o njegovoj neusklađenosti, što mu nije nadležnost, već iz razloga što smatraju da rješenja unesena u metodologiji, a koja su u suprotnosti sa određenim zakonskim normama, po svojim posljedicama stvaraju nepovoljnije uvjete za Podnositelja zahtjeva od onih koje imaju drugi sudionici na tržištu. Pojedinačne neusuglašenosti i posljedice ranije su pismeno obrazložene.

Predstavnik ZZOiR FBiH izjasnio se da u potpunosti ostaje kod odgovora na Zahtjev jer su donošenje ove metodologije u postupku njegove izrade podržali uglavnom svi županijski ZZO, te u bitnom naveo sljedeće:

- da postoji zakonski temelj za donošenje jedinstvene metodologije, a to je članak 52. stavak 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, službene novine FBiH broj 46/10 gdje je decidno utvrđeno da se ovom metodologijom utvrđuju bliži kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja (misli se županijskog, odnosno Federalnog zavoda) i zdravstvene ustanove, jer su i ljekarne zdravstvene ustanove, odnosno privatnog zdravstvenog radnika, odnosno privatne ljekarne. U smislu članka 1. ovoga Zakona te kriterije utvrđuje Federalni zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, po prethodno pribavljenim mišljenjima ZZO županije i suglasnost Federalnog ministra. Također je Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa točkom XIII stavak 3. Sl. novine FBiH br. 21/09, a koji je donio Parlament FBiH, utvrđena obveza donošenja Jedinственe metodologije što predstavlja pravni okvir;
- da je u članku 1. Jedinственe metodologije, kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila istaknuto da isti predstavljaju minimalni polazni osnov za ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite sa ciljem ujednačavanja uvjeta u korištenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, kao i zaključivanja ugovora između ZZO županija i Federacije (u daljnjem tekstu nadležni Zavodi) i zdravstvenih ustanova odnosno privatnih zdravstvenih radnika kao što je utvrđeno čl. 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

- da se osigurana lica, shodno čl. 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju (također Federalni propis) osiguravaju na obvezno zdravstveno osiguranje, na načelima uzajamnosti i solidarnosti obvezno u okviru županije, radi ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, u koje podrazumijevaju i pravo na lijekove sa esencijalne liste.
- da sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja, koja pod uvjetima utvrđenim Zakonom, uplaćuju osigurana lica, predstavljaju javni prihod i isključivo se mogu koristiti za zadovoljenje potreba i zdravstvene zaštite u slučaju nastalih rizika koji ugrožavaju zdravlje i živote osiguranih lica.
- da Jedinstvenom metodologijom, odnosno kriterijima danim u ovoj metodologiji, kao minimum uvjeta, nisu narušeni konkurentski postupci, u konkretnom slučaju ljekarne, odnosno sve druge zdravstvene ustanove mogu pod jednakim uvjetima ugovarati sa nadležnim ZZO lijekove sa esencijalne liste, uz propisanu naknadu za farmaceutske usluge koja metodologijom ni u kom slučaju nije limitirana, već je utvrđena kao najniža (iznos od najmanje 1 konvertibilne marke) s tim da u postupku ugovaranja, ugovorne strane dogovaraju visinu te usluge na razini županijskih ZZO, ali uvažavajući financijsku moć nadležnog ZZO.
- da je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti dana mogućnost formiranja privatnih i javnih zdravstvenih ustanova, pa i ljekarni, naravno pod jednakim uvjetima propisanim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o ljekarničkoj djelatnosti, kao i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast.
- da se može osnovati privatna ljekarna pod određenim propisanim uvjetima, i da ona posluje pod istim uvjetima kao javna (državna) ljekarna. Osnivač je taj koji je pored prava koja ostvaruje po temelju osnivanja određenog pravnog subjekta, u ovom slučaju ljekarne, dužan preuzeti i sve obveze koje proizilaze iz osnivanja takvog subjekta.
- da novčanu naknadu za farmaceutske usluge nisu promijenili na zahtjev udruge već da su županijski ZZO tražili da bude jedinstvena naknada i da iznosi 1 KM, te da farmaceutska usluga i njena cijena obuhvataju samo lijekove koji se izdaju na recept, dakle lijekovi sa liste, kao i da je cijena tog izdavanja lijeka varijabilna od županije do županije, a u metodologiji decidno stoji da cijena farmaceutske usluge za izdavanje lijekova sa esencijalne liste iznosi najmanje jednu KM po receptu, a županijski zavodi mogu utvrditi više u ovisnosti od financijskih mogućnosti, obzirom da se sredstva obveznog zdravst. osiguranja prema Zakonu o zdravstv. osiguranju ubiru na razini županijskih ZZO, a ne na razini FBiH.
- da je na taj način data mogućnost županijama da sami odrede visinu farmaceutske usluge, odnosno iznos koji može biti više od jedne KM, ali ne ispod, naglašavamo ovisno o financijskim mogućnostima županijskih ZZO. Ovo je cijena naknade ljekarnama za izdavanje lijeka na recept, i ova naknada ni na koji način ne utječe na cijenu lijeka, cijena lijeka je nabavna cijena po kojoj se lijek nabavlja. Cijena lijeka nije isto što i naknada za farmaceutske usluge kod izdavanja lijekova na recept sa esencijalne liste.
- da cijenu lijeka određuje proizvođač, a naknada za farmaceutske usluge ne utječe na cijenu lijeka, te da je prije donošenja metodologije, cijena naknade bila ispod jedne KM, u pojedinim županijama te je suština u tome da se bilo koja ljekarna ne može financirati samo sa pružanjem usluge izdavanja lijekova samo sa esencijalne liste, nego i komercijalnom prodajom lijekova.
- da je namjera ove metodologije bila da ujednači visinu ovih naknada, za izdavanje lijeka na recept sa esencijalne liste (u daljnjem tekstu: lijekovi sa liste), ali i način financiranja svih farmaceutske usluge, na području cijele FBiH, a s namjerom da se ujednače prava svih osiguranika na zdravstvenu zaštitu u FBiH.

- da u Tarifi zdravstvenih usluga, koja je važeća na području FBiH, ima utvrđenu cijenu za izdavanje lijekova na recept, u visini jednog boda, jer je Tarifa izražena u bodovima, a vrijednost boda je 0,8 KM. Po našoj zvaničnoj Tarifi cijena od 0,8 KM je uvećana za PDV, što iznosi oko 0,93 KM, što je ispod jedne KM. Županije su ranije financirale plaćanje ove usluge po različitim cijenama, neki čak i gotovo dvije KM.
- da u svezi ugovaranja minimalne naknade farmaceutske usluge za lijekove sa liste, prvo, ako bi plaćali i naknadu i maržu, bilo bi to duplo plaćanje, a drugo u FBiH za 2013. godinu prometovano je nešto preko 314 miliona KM za lijekove. Od toga su 182 miliona lijekovi koji se financiraju na recept (lijekovi sa liste), a komercijalno prometovani lijekovi su 132 miliona KM. Dakle ti komercijalni lijekovi sudjeluju sa oko 43% u ukupnom prometu i na njih se obračunava marža. Za lijekove sa esencijalne liste se utvrđuje ova naknada.
- da naknadu za farmaceutske usluge ne plaćaju građani, već ZZO županije, te zvaničan podatak za 2013. godine kaže da su ZZO i ustanove koje pružaju zdravstvenu zaštitu, iskazale gubitak u poslovanju od 66,5 miliona. Zdravstvene ustanove u privatnom sektoru, koje ne predstavljaju ni 15 % u odnosu na kapacitete zdravstvenih ustanova u javnom sektoru, su iskazale profit od preko 20 miliona KM.
- da je u isključivoj nadležnosti županijskih ZZO nabavna vrijednost lijeka kao i način obračunavanja usluge za izdavanje lijeka jer županijski ZZO svake godine donose svoje esencijalne liste, koje bi trebale biti usklađene sa Federalnom esencijalnom listom, te nisu svi ZZO uskladili svoje liste sa Federalnom. Županijski zavodi provode natječaj po Zakonu o javnim nabavama za nabavu lijekova te je negdje bilo u vidu marže, a negdje se obračunavala i naknada. Farmaceutska usluga je sada u prosjeku oko 1,3 KM, a ranije je cijena bila oko 0,8 KM uvećana za PDV.
- da naknada za farmaceutsku uslugu izdavanja lijekova na recept nije oblik marže, te da je ovom naknadom uključen samo rad da se izda recept, odnosno pročita šta piše na receptu, izda lijek i eventualno očita bar kod.
- da je marža drugo, ona je određena pravilnikom na federalnoj razini i iznosi oko 8% za maloprodaju, a 25% za veleprodaju, i ona se plaća kod nabave lijeka. Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže određuje iznos marže.
- da štite javna sredstva i da su sada izjednačili javne i privatne ustanove u svezi primjene Kolektivnog ugovora po pitanju visine naknada i plaća.
- da se ovdje ne radi o izradi standarda, već da je riječ o metodologiji, te da i kada su urađeni standardi Farmaceutska komora nije stavila prigovor na iste. Po tim standardima utvrđena je jedna ustanova na 5000 osoba. Za Ze-Do županiju bi prema standardima i normativima trebalo biti 80 farmaceutskih timova, a ima 156 farmaceutskih timova. Ne mogu sredstva koja su javna sredstva, koja su namijenjena za plaćanje djelatnosti za 80 ustanova, rasporediti se na 156 ustanova, i da se osigura da svi pozitivno posluju i da budu zadovoljni.
- da smatraju da će Konkurencijsko vijeće objektivno sagledati stanje stvari u ovom predmetu i da će odbiti Zahtjev Kantonalne komore farmaceutske ZDK, uz napomenu da se Jedinствena metodologija primjenjuje u svim segmentima zdravstvene zaštite, pa je simptomatično da samo jedna farmaceutska komora kao strukovna udruga u zaštiti ljekarni a ne članova (magistara farmacije, ljekarnika) ističe prigovor na ovaj akt koji je donijelo državno tijelo. Naime komora treba štiti interese svojih članova, jer u pravilu osnivači ljekarni nisu magistri farmacije, nego su to osobe ili državna tijela, koja kao osnivači nisu poduzeli sve obveze koje im zakon kao osnivačima nalaže, nego žele da kroz način osnivanja farmaceutske ustanove

ostvare profit ili ekstra profit, a na uštrb osiguranika zavoda koji uplaćuju zdravstvena osiguranja.

- da je Jedinствена metodologija osnov za donošenje finansijskih programa finansijske zaštite za cjelokupnu zdravstvenu djelatnost. Programom zdravstvene zaštite se definira u svakoj zdravstvenoj djelatnosti, sadržaj i opseg usluga, i vrijednost programa.
- da je osnovica za doprinos bruto plata zaposlenika, te da je ova osnovica od najmanje prosječne plaće u FBiH utvrđena zato što smo u obvezi primjenjivati kolektivni ugovor u zdravstvu. Slijedom toga da bi mi zaštitili interese farmaceuta ljekarnika, i sl, utvrdili smo da se kolektivni ugovor primjenjuje jednako i na privatne i na javne ljekarne. Prema standardima jedan farmaceutski tim čine magistar farmacije i pola radnog vremena farmaceutskog tehničara. Najniža plata magistra farmacije je 1220 KM, a sa svim dodacima oko 1500 KM neto. Plaća tehničara je oko 796 KM bez dodataka na osnovnu plaću, sa doprinosima nešto preko 900 KM. Prosječna plaća farmaceutskog tima je prema standardima i normativima, kao i kolektivnom ugovoru, znatno veća nego što je prosječna plaća u FBiH, a mi ne tražimo da se isplaćuju doprinosi na prosječnu plaću farmaceutske djelatnosti, već tražimo da se doprinosi plaćaju na prosječnu plaću iz FBiH (što je povoljnije za vlasnike ljekarni), te na taj način mi pokušavamo zaštititi članove farmaceutske komore (magistre farmacije i tehničare), a ranije je bio slučaj da magistri farmacije imaju jako niske plate. Isplaćivane su manje plaće u privatnom sektoru samo da bi se izbjeglo plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje iz kojeg se financiraju i lijekovi sa esencijalne liste.
- da u svezi neujednačene primjene Jedinствene metodologije (2013. i 2014. godina) od strane županijskih ZZO-a koja se odnosi na uslugu plaćanja izdavanja lijekova na recept koja treba da iznosi najmanje 1 KM bez PDV-a, odnosno neki još uvijek primjenjuju maržu, drugi ne, oni nemaju nikakav utjecaj na županijske ZZO zato je donošenje Jedinствene metodologije bilo propisano i zakonom o zdravstvenoj zaštiti.
- da nema marže u većini županija, da postoji u Ze-Do županiji, ali je ta visina marže sada u potpunoj koliziji sa važećim propisima. Metodologija još nije primijenjena u Livnu i u Zenici, što su Konkurencijskom vijeću prezentirali u tabelarnom prikazu koji su dali uz njihov odgovor kroz izjašnjenje.
- da suglasno navodima i činjenicama iznesenim tijekom javne rasprave predlažu Konkurencijskom vijeću, da donese rješenje kojim će se Zahtjev podnositelja za pokretanje ovog postupka, tj. Županijske farmaceutske komore Ze-Do županije, odbiti kao neutemeljen, jer ne postoje elementi za ocjenu Jedinствene metodologije kao zabranjenog sporazuma, u smislu Zakona o konkurenciji, jer ista i ne predstavlja sporazum dvije strane, već dokument koji je donijelo nadležno državno tijelo.

ZZO Ze-Do županije u potpunosti podržava stavove svih ovdje prisutnih predstavnika ZZOFBiH i u bitnom navodi sljedeće:

- da je prema njihovom mišljenju Jedinствена metodologija donesena sukladno sa važećim propisima u FBiH te da je razlog zašto je ZZO Ze-Do županije morao odustati od primjene Jedinствene metodologije do konačne odluke Konkurencijskog vijeća to što je županijska farmaceutska komora Zenica ucjenjivala zavod u smislu da ni jedna ljekarna na Ze-Do županiji ne smije potpisati ugovor sa Zavodom prema važećoj metodologiji, i zbog toga da ne bi doveli osigurane osobe na području ZDK u situaciju da ostanu bez lijekova sa esencijalne liste Upravni odbor ZZO Ze-Do županije je donio Odluku broj 01-100-11-148/14 od 29. 4. 2014. godine.

- da su bili u situaciji, kada su htjeli primijeniti metodologiju da dovedu 340 000 lica na području Ze-Do županije bez lijekova sa esencijalne liste.
- da su predstavnici županijske farmaceutske komore Ze-Do županije tražili da se odgodi primjena Jedinственe metodologije, te da će povući zahtjev protiv ZZO Ze-Do županije.
- da su ugovori zaključeni pod uvjetima iz 2013. godine, da ljekarne iako je mjesec srpanj one i dalje koriste 16% marže, i one profitiraju u odnosu na ono što je propisano Jedinственom metodologijom.
- da na tvrdnju Podnositelja zahtjeva da je riječ o zabranjenom sporazumu, konstatiraju da je Jedinственa metodologija akt a ne zabranjeni sporazum, te da nema sporazuma koji je potpisan na osnovu metodologije.
- da se Jedinственa metodologija odnosi na kompletan teritorij FBiH i na pružanje kompletne zdravstvene zaštite, pa između ostalog u jednom segmentu i na pružanje ljekarničkih usluga. Ovim aktom se uređuju odnosi za pružanje usluga iz svih oblasti zdravstvene zašt. Osiguranik iz Ze-Do županije na ovaj način može imati istu razinu zaštite kao što to ima bilo koji drugi osiguranik iz FBiH.
- da na području Ze-Do županije ne postoji kršenje Zakona o konkurenciji, postojeća odluka na koju se Podnositelj poziva je povučena i stavljena van snage, do okončanja postupka.
- da Odluka nije odgođena samo do donošenja rješenja, već do donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća ili do eventualne izmjene Jedinственe metodologije.
- da je direktor ZZO sa menadžmentom često održavao sastanke sa farmaceutskom komorom i ljekarnicima, i svake godine su bili sastanci prije potpisivanja ugovora, i da sada imaju slučaj da su ljekarne u Ze-Do županiji u povoljnijoj situaciji nego druge u FBiH koje primjenjuju Jedinственu metodologiju.
- da se ZZO Ze-Do županije prilikom donošenja Odluke o visini naknade u iznosu 1,11 KM bez PDV-a po realizovanom receptu rukovodio sa prilivom doprinosa u Fond, odnosno sukladno sa finansijskim sredstvima, te iako su imali stalne žalbe od strane Komore, išli su do finansijskog maksimuma do kojeg su mogli, te da ovi su novi ugovori zaključeni od 1.1.2014. godine pa do eventualnog donošenja nove metodologije, ili donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća.
- da smatraju da ne postoji zabranjeni sporazum u smislu Zakona o konkurenciji, ni u odnosu na Jedinственu metodologiju, a ni na Odluku njihovog Upravnog odbora koja je osporavana, a koja je trenutno stavljena van snage. Zavod nije odlučio da je stavi van snage u jednom kratkom razdoblju, već je ta odluka donesena nakon dugih sastanaka sa komorom, i nakon što ih je komora ucijenila da neće potpisati ugovore s njima, i niko od njenih članova se nije prijavio da potpiše ugovor. Suština svih njihovih postupaka je bila da se obezbijedi dostavljanje lijekova za njihove osiguranike.

Tijekom rasprave Podnositelj zahtjeva je izmijenio Zahtjev na način da je odustao od Zahtjeva za donošenje privremene mjere, u smislu članka 40. Zakona, dok ostaje pri Zahtjevu koji se odnosi na utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma, iz članka 4. stavak (1) točke b) i e) Zakona, što je utvrđeno i Zapisnikom sa navedene usmene rasprave broj: 03-26-3-03-49-II/14 od dana 21.7.2014. godine, i o čemu je Konkurencijsko vijeće donijelo poseban Zaključak, te se na temelju istog nije odlučivalo u izreci ovoga Rješenja.

6. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Tijekom postupka radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica, u smislu odredbi članka 35. stavak (1) točke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela/institucija koje nisu stranke u postupku.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju od svih drugih županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja (devet) koji se odnose na:

- mišljenja koje su bili dužni dostavili Upravnom vijeću ZZOiR Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe utvrđivanja Jedinственe metodologije, kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog Zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, te njegove izmjene i dopune („Službene novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13),
- da li primjenjuju navedenu metodologiju u dijelu koji se odnosi da se “Za izdavanje lijekova na recept Zavod će ugovornoj ljekarni plaćati naknadu u visini od najmanje 1 KM.”,
- podatke o donesenim Odlukama o vrijednosti naknade za uslugu po realiziranom receptu sa ugovornim ljekarnama za 2013. i 2014. godinu,
- broj ugovornih ljekarni sa kojim imaju zaključene ugovore za izdavanje lijekova na recept i
- broj izdatih lijekova na recept sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja za 2013. godinu kao i prihod od realiziranih recepata.

Slijedom navedenog, na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-20-II/14 od 27. svibnja 2014, Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanske županije podneskom broj: 03-26-3-03-32-II/14 od 6.6.2014. dostavio je odgovor, gdje su naveli između ostalog da su dali svoju suglasnost na navedenu metodologiju, da je primjenjuju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsku uslugu ugovornim ljekarnama, da ta naknada iznosi 1,30 KM + PDV po receptu, da imaju zaključene ugovore sa 36 ljekarni (javne i privatne) te da je u 2013. godini propisano i izdano 1.402.488 (pakiranja) lijekova, odnosno realizirano 740.792 recepta (na jedan recept može se propisati više od 1 pakiranja lijeka), te da su ostvarene naknade po osnovu realiziranih recepata iznosile 1.127.986,27 KM što predstavlja prihod ugovornih ljekarni;

Zavod zdravstvenog osiguranja Posavske županije, podneskom broj: 03-26-3-03-38-II/14 od 12.6.2014. je dostavio odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-21-II/14 od 27. svibnja 2014. gdje su naveli između ostalog da primjenjuju Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsku uslugu ugovornim ljekarnama, da ta naknada iznosi 1 KM + PDV po receptu, da imaju zaključene ugovore sa 8 ljekarni (javne i privatne) te da je u 2013. godini propisano i izdano 148.116,00 lijekova, odnosno realizirano 106.522,00 recepta, te da su ostvarene naknade po osnovu realiziranih recepata iznosile 124.631,00 KM što predstavlja prihod ugovornih ljekarni, dok je trošak nabave lijekova iznosio 1.255.371,00 KM;

Zavod zdravstvenog osiguranja Zapadno-hercegovačke županije, podneskom broj: 03-26-3-03-41-II/14 od 16.6.2014. godine dostavio je odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-22-II/14 od 27. svibnja 2014. godine, gdje su naveli između ostalog da nisu dali izričitu suglasnost niti pozitivno mišljenje na primjenu Jedinственe metodologije, da primjenjuju Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsku uslugu ugovornim ljekarnama, da ta naknada iznosi 1,50 KM sa uključenim PDV-om) po receptu, da imaju zaključene ugovore sa 20 ljekarni te da je u 2013. godini prema njihovoj procjeni (nije obrađen 12. mjesec) propisano i izdano 312.000,00 recepata, te da su ostvarene naknade po osnovu realiziranih recepata iznosile 547.560,00 KM što predstavlja prihod ugovornih ljekarni;

Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjske županije, podneskom broj: 03-26-3-03-31-II/14 od 5.6.2014. godine dostavio je odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-23-II/14 od 27. svibnja gdje su naveli između ostalog da su dali prethodnu suglasnost na primjenu Jedinственe

metodologije, da primjenjuju Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsку uslugu ugovornim ljekarnama, da ta naknada iznosi 1,10 KM + PDV po receptu, da imaju zaključene ugovore sa 3 ljekarne te da je u 2013. godini propisano i izdano 210.575,00 recepata, te da su ostvarene naknade po osnovu realiziranih recepata iznosile 231.632,50 KM što predstavlja prihod ugovornih ljekarni;

Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanske županije, podneskom broj: 03-26-3-03-33-II/14 od 9.6.2014. godine dostavio je odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-24-II/14 od 27. svibnja 2014. godine gdje su naveli između ostalog da su dali prethodnu suglasnost na primjenu Jedinственe metodologije ali ne i na Odluku o njejoj izmjeni, da primjenjuju Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsку uslugu ugovornim ljekarnama, da ta naknada iznosi 1 KM (sa PDV-om) po receptu, da imaju zaključene ugovore sa 58 ljekarni te da je u 2013. godini propisano i izdano 2.237.010 recepata odnosno 4.014.628 pakiranja različitih oblika lijekova;

Zavod zdravstvenog osiguranja Srednje-bosanske županije, podneskom broj: 03-26-3-03-42-II/14 od 16.6.2014. godine dostavio je odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-25-II/14 od 27. svibnja 2014. godine gdje su naveli između ostalog da su dali prethodnu suglasnost na primjenu Jedinственe metodologije, da još uvijek ne primjenjuju Jedinственu metodologiju, pa samim time ni u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsку uslugu ugovornim ljekarnama u visini od najmanje 1 KM, da ta naknada iznosi 1,20 KM (sa PDV-om) po receptu, da imaju zaključene ugovore sa 34 ljekarne te da je u 2013. godini propisano i izdano 846.481 recepata;

Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije podneskom broj: 03-26-3-03-48-II/14 od 26.6.2014. godine dostavio je odgovor na akte Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-26-II/14 od 27. svibnja 2014. godine i broj: 03-26-3-03-44-II/14 od 20. lipnja 2014. godine, gdje su naveli između ostalog da nisu dali prethodnu suglasnost na primjenu Jedinственe metodologije, da ta naknada iznosi 1,50 KM (sa uračunatim PDV-om) po receptu, te da ljekarnama pripada naknada za uslugu naplaćivanja radne takse u visini od 50% za svako slijedeće pakiranje, ukoliko je na jedan recept propisano više od jednog pakiranja, da imaju zaključene ugovore sa 38 ljekarni te da je u 2013. godini propisano i izdano 934.758 recepata te da su ostvarene naknade po osnovu realiziranih recepata iznosile 1.599.543,52 KM što predstavlja prihod ugovornih ljekarni;

Zavod zdravstvenog osiguranja županije Sarajevo, podneskom broj: 03-26-3-03-40-II/14 od 13.6.2014. godine dostavio je odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-27-II/14 od 27. svibnja, gdje su naveli između ostalog da nisu dali prethodnu suglasnost na primjenu Jedinственe metodologije, da još uvijek ne primjenjuju Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsку uslugu ugovornim ljekarnama u visini od najmanje 1 KM, da je ta naknada po realiziranom receptu definirana člankom 20. stavak (5) Odluke o utvrđivanju većeg opsega zdravstvenih prava kao i osnovama, kriterijima, mjerilima za ugovaranje po osnovu obveznog zdravstvenog osiguranja sa zdravstvenim ustanovama sa područja Županije Sarajevo („Službene novine Županije Sarajevo“, br. 37/09), da imaju zaključene ugovore sa 157 ljekarni te da je u 2013. godini propisano i izdano 4.129.185,00 recepata te da su ostvarene naknade po osnovu realiziranih recepata iznosile 67.946.611,83 KM što predstavlja prihod ugovornih ljekarni;

Zavod zdravstvenog osiguranja Županije 10, podneskom broj: 03-26-3-03-35-II/14 od 11.6.2014. godine dostavio je odgovor na akt Konkurencijskog vijeća broj: 03-26-3-03-28-II/14 od 27. svibnja 2014. godine, gdje su naveli između ostalog da su dali prethodnu suglasnost na primjenu Jedinственe metodologije, da još uvijek ne primjenjuju Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na naknadu za farmaceutsку uslugu ugovornim ljekarnama, da ta naknada iznosi 10% marže na veleprodajnu cijenu lijeka, da imaju zaključene ugovore sa 8 ljekarni te da je u 2013. godini propisano i izdano 345.187 recepata i da je za iste plaćena marža u iznosu od 224.428,36 KM;

Konkurencijsko vijeće je zatražilo, aktom broj: 03-26-3-03-29-II/14 od 27. svibnja od Federalnog ministarstva zdravlja podatke o o suglasnostima koje su bili dužni dostaviti Upravnom vijeću ZZOiR

Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe utvrđivanja Jedinственe metodologije, koji su podneskom broj: 03-26-3-03-30-II/14 od 3.6.2014. godine dostavili traženu dokumentaciju.

7. Utvrđivanje činjeničnog stanja

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u postupku, činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, kao i podataka i dokumentacije mjerodavnih institucija, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

- da Podnositelj zahtjeva, Županijska farmaceutska komora Zeničko-dobojske županije, predstavlja strukovnu udruhu magistara farmacije sa područja Zeničko-Dobojske županije i da su njene članice i javne i privatne ljekarne;
- da je ZZOiR FBiH utvrdio Jedinственu metodologiju na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja zavoda zdravstvenog osiguranja županija i uz prethodnu suglasnost ministra zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine;
- da je zakonski temelj za donošenje Jedinственe metodologije bio članak 52. stavak 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10) i točke XIII st. 3. i 4. Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava ("Službene novine Federacije BiH", broj 21/09);
- da se Jedinственom metodologijom bliže utvrđuju kriteriji i mjerila koji predstavljaju obvezni minimalni polazni osnov za ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite s ciljem ujednačavanja uvjeta u korištenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, kao i zaključivanja ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja) i zdravstvene ustanove odnosno privatnog zdravstvenog radnika;
- da je Jedinственom metodologijom propisano da nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja, kriterije i mjerila utvrđene Jedinственom metodologijom između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove odnosno privatnog zdravstvenog radnika mogu dopunjavati prema specifičnostima koja karakterišu područja u kojima su nadležni, a što će definirati njihovim aktima;
- da je Jedinственom metodologijom koju je utvrdilo Upravno vijeće ZZOiR bilo propisano da će ZZO za izdavanje lijekova na recept ugovornoj ljekarni plaćati nakandu u visini 1 KM sa PDV-om po svakom receptu;
- da je stupanjem na snagu Izmjena i dopuna Jedinственe metodologije prestala važiti Odluka o privremenoj obustavi primjene Jedinственe metodologije;
- da je Izmjenama i dopunama Jedinственe metodologije propisano da će ZZO za izdavanje lijekova na recept ugovornoj ljekarni plaćati naknadu u visini od najmanje 1 KM sa PDV-om po svakom receptu. Subjekti ugovaranja bili su dužni početi sa primjenom Jedinственe metodologije najkasnije od 1.1.2014. godine;
- da je sastavni dio Jedinственe metodologije Prilog broj 1: Anex 3 D Model ugovora o pružanju farmaceutskih usluga osiguranim osobama županije;
- da su temelji za zaključivanje ugovora sadržani u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, Zakonu o javnim nabavama BiH, Zakonu o sustavu poboljšanja

kvalitete, sigurnosti i akreditacija u zdravstvu, Odluci o osnovnom paketu zdravstvenih prava, Odluci o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, Financijskim planovima nadležnih zavoda zdravstvenog osiguranja;

- da je člankom 8. Modela ugovora propisano da je potrebno navesti odgovornu osobu ljekarne kao i broj farmaceutskih timova;
- da je člankom 13. Modela ugovora propisana primjena Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju FBiH , a da doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje za sve uposlenike u prosjeku ne može biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu plaću u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku kao i prijava promjene kadra;
- da je člankom 15. Modela ugovora propisano da se za izdavanje lijekova na recept utvrđuje naknada po receptu i da se odnosi na sve recepte bez obzira da li za lijek koji se izdaje Zavod plaća u cjelosti ili djelomično;
- da je člankom 17. Modela ugovora propisano da za lijekove koji se nalaze na pozitivnoj listi lijekova a imaju utvrđeno sudjelovanje osiguranika u cijeni, Ljekarna ne može obračunavati maloprodajnu maržu na razliku u cijeni koju snosi osiguranik osobno;
- da je člankom 20. Modela ugovora propisano da se zavod obvezuje da će ispostavljenju fakturu platiti u roku do 90 dana;
- da je poglavljem XXIV i XXV Jedinственe metodologije i člankom 23. Modela ugovora propisano da Zavod ima pravo kontrole provođenja obveza ljekarne koje proizilaze iz ovog ugovora kao i da Zavod zadržava pravo jednostranog raskida ugovora bez otkaznog roka ukoliko se uočene nepravilnosti ne otklone u danom roku;
- da je Pravilnikom o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova („Službene novine FBiH“, br. 40/02, 50/02,15/06, 9/08) u članku 2. stavak (3) propisano da maloprodajna marža lijekova u ljekarnama iznosi maksimalno do 25% na nabavnu cijenu lijeka;
- da visinu naknade koja se plaća ugovornoj ljekarni određuju odnosno donose odluku o njoj Upravni odbori zavoda zdravstvenog osiguranja županija;
- da većina zavoda zdravstvenih osiguranja županija primjenjuje Jedinственu metodologiju u dijelu koji se odnosi na visinu naknade ugovornim ljekarnama i kreće se u rasponu od 1KM do 1,50 KM;
- da ZZO Ze-Do županije između ostalih nadležnosti obavlja i poslove ugovaranja sa svim zainteresiranim javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama o snabdijevanju lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja;
- da je Upravni odbor ZZO Ze-Do županije donio Odluku o izmjeni Odluke o visini naknade primjenjujući odredbe Jedinственe metodologije sa početkom primjene od 1.3.2014. godine;
- da navedena Odluka nije nikad stupila na snagu, odnosno Odlukom ZZO Ze-Do županije broj: 01-100-10-122/14 od 26.2.2014 godine odložena je njena primjena za dva mjeseca i Odlukom broj: 01-100-11-148/14 od 29.4.2014. godine odložena je njena primjena do okončanja postupka pred Konkurencijskim vijećem;

- da je Odlukom ZZO Ze-Do županije koja je predmet postupka bila utvrđena naknada u visini od 1,11 KM bez PDV-a po realiziranom receptu i da se isključuje obračun marže za realizirani recept;
- na području Ze-Do županije ljekarničku djelatnost obavljaju i privatne i javne ljekarne koje izdaju lijekove koje se propisuju na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja na osnovu Ugovora o snabdijevanju lijekova sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja zaključenim sa ZZO, a zaključeni Ugovori su tipskog karaktera,
- da je ZZO Ze-Do županije produljio važenje ugovora za 2013. godinu zaključenih sa ljekarnama, što je regulirano aneksima ugovora, do okončanja postupka pred Konkurencijskim vijećem.

8. Ocjena dokaza

Članak 4. stavak (1) točka b) Zakona određuje se da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja.

Članak 4. stavak (1) točka e) Zakona određuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma.

Člankom 2. stavak (1) točka b) Zakona je propisano da se njegove odredbe primjenjuju i na organe državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno sudeluju ili utječu na tržište, odnosno kada svojim djelovanjem sprječavaju, ograničavaju ili narušavaju tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu.

Konkurencijsko vijeće je analizom odredbi Modela ugovora koji se odnose na primjenu Kolektivnog ugovora i visinu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, koje za sve uposlenike u prosjeku ne mogu biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu platu u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, utvrdilo da isti nisu sukladni sa odredbama članka 4. stavka (1) točke e) Zakona. Naime, ovom odredbom bi se privatnim ljekarnama nametala dodatna obveza koja po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nije u svezi sa predmetom sporazuma jer se sam Model ugovora odnosi na reguliranje odnosa vezano za pružanje farmaceutskih usluga osiguranicima županije, a ovom odredbom se neizravno određuje visina plaće uposlenika u ljekarni.

Obveza primjene odredbi predmetnog Kolektivnog ugovora obvezujuća je za uređenje prava, obveza i drugih pitanja za uposlenike u javnom zdravstvenom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine koji pristupe istom, te bi primjena na gospodarske subjekte osnovane isključivo privatnim kapitalom te propisana obveza privatnim ljekarnama predstavljala prijetnju izravnog utjecaja na njihovo poslovanje.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja, Konkurencijsko vijeće je zaključilo da odredba Modela ugovora koja se odnosi na primjenu Kolektivnog ugovora i na visinu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje za sve uposlenike po svojoj prirodi nije u svezi sa predmetom samog Modela ugovora, te stoga predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točke e) Zakona.

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke ovoga Rješenja.

Člankom 13. Modela ugovora kojim je propisana primjena Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i uposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju FBiH, a da doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje za sve uposlenike u prosjeku ne može biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu plaću u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku što predstavlja kršenje Zakona o doprinosima (poglavlje IV- osnovica doprinosa) kao i prijava promjene kadra, te prema Podnositelju zahtjeva predstavlja kršenje članka 4. stavak 1. točka e) Zakona, Konkurencijsko vijeće je analizom odredbe 13. Modela ugovora koja se odnosi na primjenu Kolektivnog ugovora i visinu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, koji za sve uposlenike u prosjeku ne mogu biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu plaću u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, utvrdilo da isti nisu sukladni sa odredbama članka 4. stavak (1) točke e) Zakona. Naime, ovom odredbom bi se privatnim ljekarnama nametala dodatna obveza koja po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nije u svezi sa predmetom sporazuma.

Obzirom da je Konkurencijsko vijeće utvrdilo da odredba članka 13. Modela ugovora koja se odnosi na primjenu Kolektivnog ugovora, kao i da doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje za sve uposlenike u prosjeku ne može biti niži od doprinosa obračunatog na prosječnu plaću u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. Zakona, ista se smatra ništavom (ex lege), u smislu članka 4. stavak (2) Zakona.

Dok u svezi prijave promjene kadra Konkurencijsko vijeće nije moglo utvrditi da je u suprotnosti sa Zakonom o konkurenciji.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama (2) i (3) izreke ovoga Rješenja.

Odlukom o izmjeni odluke o visini naknade sa ugovornim ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine, u kojem je u stavku I. utvrđeno da za izdavanje lijekova sa Esencijalne liste Zavod će ugovornoj ljekarni plaćati naknadu u visini od 1,11 KM bez PDV-a, što po realiziranom receptu iznosi 1,30 KM sa PDV-om, a stavkom II se isključuje obračun marže na realizirani recept, sa početkom primjene od 1.3.2014. godine, gdje Podnositelj zahtjeva smatra da je navedena odredba u suprotnosti sa člankom 26. Zakona o obligacionim odnosima te da se radi o pokušaju jedne ugovorne strane da nametne bez pravnog temelja drugoj ugovornoj strani uvjete koje u pravilu treba da određuje tržište i u suprotnosti su sa člankom 4. stavak 1. točka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je konstatiralo da je navedena Odluka donesena primjenjujući odredbe Jedinственe metodologije kojom je propisana da naknada po realiziranom receptu ne smije biti ispod 1 KM bez PDV-a i da se isključuje obračun marže, da je ovako određena i utvrđena visina naknade jednaka za sve ljekarne bez obzira na oblik vlasništva koje žele da stupe u ugovorni odnos sa ZZO Ze-Do županije te samim time nije obvezna i da se Odluka trenutno ne primjenjuje.

Na temelju uvida i analize svih činjenica i dokaza iznesenih u ovom postupku, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj svezi Konkurencijsko vijeće je konstatiralo da ZZO Ze-Do županije, svojim postupanjem nije zaključio zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona, da Odluka o izmjeni odluke o visini naknade sa ugovornim ljekarnama Zavoda zdravstvenog osiguranja Ze-Do županije, broj: 01-100-9-85/14 od 27.1.2014. godine ne predstavlja zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 4. i 5. izreke Rješenja.

Vežano za navode Podnositelja zahtjeva, da je trebao sudjelovati u izradi Jedinственe metodologije, jer je člankom 222. stavak 1. točka 10) Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano da komore sudjeluju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga, Konkurencijsko vijeće je konstataralo da Jedinственa metodologija ne predstavlja standarde i normative već utvrđuje kriterije i mjerila koja predstavljaju minimalni polazni osnov za ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite.

Nadalje, navodi Podnositelja zahtjeva koje se odnose na to da je Model ugovora jednostrano sačinjen bez sudjelovanja Ljekarni, što je suprotno članku 26. Zakona o obligacionim odnosima, konstatarirano je da se navedeni članak odnosi na zaključenje ugovora kada ugovorne strane treba da se usuglase o bitnim sastojcima ugovora, a ovdje je riječ o Modelu ugovora.

U svezi odredbe Jedinственe metodologije koja se odnosi na visinu naknade od najmanje 1 KM bez PDV-a po realiziranom receptu, koje će nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja županije isplaćivati ugovornim ljekarnama, Konkurencijsko vijeće je konstatariralo da utvrđena naknada ne predstavlja ograničavanje u smislu Zakona, odnosno navedenom odredbom određen je minimum ispod kojeg zavodi zdravstvenog osiguranja županije ne smiju ugovarati visinu naknade po realiziranom receptu koju će isplaćivati ugovornim ljekarnama.

Člankom 8. Modela ugovora propisano je da je potrebno navesti odgovornu osobu ljekarne kao i broj farmaceutskih timova, gdje Podnositelj zahtjeva navodi da ova odredba nema zakonskog uporišta, Konkurencijsko vijeće je konstatariralo da je člankom 18. Zakona o ljekarničkoj djelatnosti predviđeno da svaka ljekarna kao i njena organizaciona jedinica mora imati rukovodioca ljekarne koji je odgovoran za stručni rad u ljekarni, te navedena odredba ne predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. Zakona.

Člankom 15. Modela ugovora propisano je da se za izdavanje lijekova na recept utvrđuje naknada po receptu i da se odnosi na sve recepte bez obzira da li za lijek koji se izdaje Zavod plaća u cjelosti ili djelomično, gdje Podnositelj zahtjeva navodi da se navedenim člankom daje pravo Zavodu da cijenu određuje samostalno a bez prethodno izvršene ekonomske analize i sudjelovanja Ljekarni kao ugovorne strane, Konkurencijsko vijeće je konstatariralo da Upravni odbori zavoda zdravstvenog osiguranja županije na početku svake fiskalne godine rukovodeći se godišnjim planom prihoda i rashoda za financiranje potreba iz obveznog zdravstvenog osiguranja, donose Odluku o visini naknade koje će isplaćivati ugovornim ljekarnama, primjenjujući odredbe Jedinственe metodologije da visina naknade ne smije biti ispod 1KM bez PDV-a, te da visina navedene naknade nije limitirana i zavisi i od raspoloživih finansijskih sredstava zavoda.

Člankom 17. Modela ugovora propisano je da za lijekove koji se nalaze na pozitivnoj listi lijekova a imaju utvrđeno sudjelovanje osiguranika u cijeni, Ljekarna ne može obračunavati maloprodajnu maržu na razliku u cijeni koju snosi osiguranik osobno, gdje Podnositelj zahtjeva navodi da se ovim člankom zabranjuje obračunavanje maloprodajne marže kojom su ljekarne u prethodnom razdoblju pokrivalе troškove prometovanja sa lijekovima, Konkurencijsko vijeće je konstatariralo da s obzirom da je člankom 15. navedenog Modela ugovora propisana naknada po realiziranom receptu koja ne može biti ispod 1KM bez PDV-a, dok je na osnovu Pravilnika o o izmjenama pravilnika o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova propisano da iznosi maksimalno do 25% na nabavnu cijenu lijeka odnosno može biti i niža od navedene, kao i činjenica da maloprodajna marža i naknada za izdavanje recepta su dva različita pojma, proizilazi da će iznos naknade od najmanje 1 KM bez PDV-a po realiziranom receptu, kada se iskaže u procentualnom iznosu, uvijek predstavljati iznos do 25%, a u nekim slučajevima i više od 25%, sve u ovisnosti od cijene lijeka koji je propisan na receptu.

Člankom 20. Modela ugovora propisano je da se zavod obvezuje da će ispostavlјenu fakturu platiti u roku do 90 dana, gdje Podnositelj zahtjeva navodi da je rok plaćanja od 90 dana po ispostavlјenim

fakturama upitan sa aspekta ekonomske moći ljekarni te predstavljaju nametnute obveze koje nisu u svezi sa predmetom sporazuma, Konkurencijsko vijeće na osnovu utvrđenih činjenica nije moglo utvrditi da je isto sporno u smislu odredbi članka 4. Zakona, odnosno navedenom odredbom određen je maksimalan broj dana, te može biti i manji broj dana od navedenih;

Poglavljem XXIV i XXV Jedinственe metodologije i člankom 23. Modela ugovora propisano je da Zavod ima pravo kontrole provođenja obveza ljekarni koje proizilaze iz ovog ugovora kao i da Zavod zadržava pravo jednostranog raskida ugovora bez otkazog roka ukoliko se uočene nepravilnosti ne otklone u danom roku, gdje prema Podnositelju zahtjeva predstavlja dodatnu obvezu u smislu članka 4. stavak 1. točka e) Zakona, odnosno da zavodi zdravstvenog osiguranja nisu ovlašteni na vršenje inspekcijaskog nadzora, nego je to isključiva nadležnost županijskih i federalnih farmaceutskih inspektora sukladno sa Zakonom o ljekarničkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH” br. 40/10), Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH” br. 69/05) i Pravilnikom o načinu provođenja farmaceutsko – inspekcijaskog nadzora („Službeni glasnik BiH” br. 23/11), Konkurencijsko vijeće je konstatiralo da se zakonske odredbe navedenih propisa ne mogu primjeniti na odredbu ovog članka Modela ugovora s obzirom da se radi o kontroli izvršenja obveza od strane ugovorne ljekarne na koje se obvezala potpisivanjem ugovora.

Konkurencijsko vijeće je konstatiralo da na temelju Modela ugovora nije zaključen nikakav ugovor, pa je samim time izostala posljedica ovog postupka, odnosno nije se moglo utvrditi da je posljedica sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu.

9. Troškovi postupka

Člankom 105. stavak 1. Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a člankom 105. stavak 2. istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Prema članku 105. stavak (3) Zakona o upravnom postupku, troškovi za pravno zastupanje nadoknađuju se samo u slučajevima kad je takvo zastupanje bilo nužno i opravdano.

Sukladno sa odredbom članka 105. Zakona o upravnom postupku punomoćnik Podnositelja zahtjeva je dostavio zahtjev za nadoknadu troškova postupka u iznosu od 5.655,00 KM podneskom broj: 03-26-3-03-50-II/14 od dana 25.7.2014. godine, dopunu zahtjeva u iznosu od 500,00 KM podneskom broj: 03-26-3-03-53-II/14 od dana 1.8.2014. godine i ispravku zahtjeva za nadoknadu troškova podneskom broj: 03-26-3-03-59-II/14 od dana 11.9.2014. godine, u ukupnom iznosu od 5.155,00 KM.

Ostale stranke u postupku, nisu tražile troškove postupka.

Podnositelj zahtjeva je u predmetnom postupku uplatio administrativnu pristojbu na Zahtjev u iznosu od 1.000,00 KM, sukladno članku 2. Tarifni broj 106. stavak (1) točka f) i administrativnu pristojbu na Zaključak u iznosu od 500,00 KM, sukladno sa člankom 2. Tarifni broj 108. stavak (1) točka b) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06 i 18/11).

Pored toga, odvjetnički troškovi zastupanja Podnositelja zahtjeva nisu utvrđeni sukladno sa člankom 18. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 22/04 i 24/04), koji propisuje visinu odvjetničkih troškova u upravnom postupku.

Podneske, koje je Podnositelj zahtjeva naveo u svom troškovniku, a kojima je vršena dopuna Zahtjeva, a koji predstavljaju sastavni dio Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće nije prihvatilo kao opravdane troškove postupka.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Podnositelj zahtjeva ima pravo na troškove za administrativnu pristojbu na Zahtjev u iznosu od 1.000,00 KM i administrativnu pristojbu na Zaključak u iznosu od 500,00 KM, a u skladu sa navedenim člankom 18. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika Federacije Bosne i Hercegovine i troškove za sačinjavanje Zahtjeva u iznosu od 240,00 KM, te troškove zastupanja na usmenoj raspravi u iznosu od 300,00 KM, što ukupno iznosi 2.040,00 KM.

Imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da je Podnositelj zahtjeva djelimično uspio sa svojim zahtjevom i da je postupak okončan na štetu Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, odlučeno je kao u točki 6. izreke ovoga Rješenja.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopušten priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednica

Maida Čampara

Dostaviti:

- **Odvjetnik Edin H.Hrnjić, 1.ulica b.b., 72230 Žepče – punomoćnik “ Županijske farmaceutske komore Zeničko-dobojske županije ”-a - Podnositelj zahtjeva**
- **Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Trg Heroja 14, 71 000 Sarajevo**
- **Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Aska Borića 28 b, 72 000 Zenica**
- **u spis**
- **pismohrana Konkurencijskog vijeća**